

ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

(*Revue Israélite*)

ΜΗΝΙΑΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΙΔΗΣΕΟΛΟΓΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

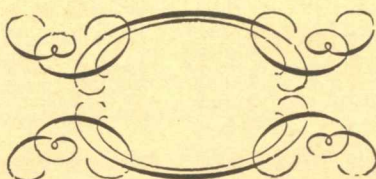
Ἐτησία διὰ τὴν Ἑλλάδα	Δρ. 10.—
» Ἐξωτερικοῦ.....	Φρ. 10.—
Ἀγγελία ἡ στίχος	» 1.—

Διὰ μεγάλας ἀγγελίας γίνεται ἰδιαίτερα συμφωνία.

Γράμματα καὶ χειρόγραφα στέλλονται ὡς ἐξῆς :
 Διεύθυνσιν « Ἰσραηλιτικῆς Ἐπιθεωρήσεως » ὁδὸς
 Ἀποστόλου Παύλου 39 Ἀθῆνας.
 Adresse : A la Direction de la «Revue Israélite»
 Rue de l' Apôtre Paul 39 Athènes.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ Βασιλεὺς Σολομών.—Βαβυλωνιακοὶ ψαλμοί.—Δαναοὶ καὶ Δανῖται.—Διάσημοι ἔβραιοι. Οὔγγερ Μπρανδές.—Ἐγκαθίδρουσις Ἀρχιεραββίνου Ἀγγλίας—Γερμανοεβραῖοι.—Ὁ Ἑλληνοτουρκικὸς πόλεμος τῆς Κας Καραβία.—Μία συνέντευξις τοῦ προέδρου τῆς κοινότητος Χαλκίδος.—Ἡ καῦσις τοῦ Ἰούδα.—Τσαοράμ. Στίχοι τοῦ Δρος Καμίνκα.—Ἡ ἑβραϊκὴ ἐλεγεία διὰ τὸν Βασιλέα Γεώργιον.—Δύναται νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ Μεγκιλᾶ ἑλληνιστί ;—Ἀνταποκρίσεις. Χανιά. Θεσσαλονίκη. Κάϊρον.—Ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ κόσμου. Ἑβραϊκαὶ εὐεργετικαὶ ἐταιρεῖαι κτλ.—Ἑβραϊκαὶ Κοινότητες Ἑλλάδος.—Κατάλογος εἰσφορῶν ὑπὲρ τοῦ Σιωνισμοῦ.—Ἀλληλογραφία.—Partie Française.—Mr Ehrenpreis et sa politique.—Mr Coffinas et les israélites.—La langue hébraïque.—Un démenti signifiant. etc...

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

16 — ΟΔΟΣ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ — 16

1913

ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

(*Revue Israélite*)

ΜΗΝΙΑΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΙΔΗΣΕΟΛΟΓΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ἐτησίᾳ διὰ τὴν Ἑλλάδα ..... Δρ. 10.—
 » Ἐξωτερικοῦ ..... Φρ. 10.—
 Ἀγγελίαι ὁ στίχος ..... 1.—
 Διὰ μεγάλας ἀγγελίας γίνεται ἰδιαιτέρα συμφωνία.

Γράμματα καὶ χειρόγραφα στέλλονται ὡς ἐξῆς :

Διεύθυνσιν « Ἰσραηλιτικῆς Ἐπιθεωρήσεως » ὁδὸς
 Ἀποστόλου Παύλου 39 Ἀθήνας.

Adresse : A la Direction de la «Revue Israélite»
 Rue de l' Apôtre Paul 39 Athènes.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΟΛΩΜΩΝ

(Συνέχεια προηγ. φύλλου).

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τοῦ Σολωμῶντος, πολιτικὴ τοσοῦτον περιίνους καὶ προνοητικὴ, ὥστε καὶ εἰς τίποτε ἄλλο ἐὰν δὲν εἶχε διακριθῆ, δι' αὐτὴν καὶ μόνην ἤξιζε νὰ τῷ ἀποδοθῆ ὁ τίτλος τοῦ Σοφοῦ διὰ τοῦ ὁποίου διακρίνεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Διότι εἰς τοὺς ἀπομεμακρυσμένους ἐκείνους χρόνους τῆς ἀρχαιότητος, εἶχε κατορθῶσει νὰ κατανοήσῃ δύο μεγάλας ἀληθείας· πρῶτον, ὅτι ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς πρὸ πάντων εὐεξίας στηρίζεται ἡ δύναμις καὶ ἡ εὐημερία τῶν ἐθνῶν, καὶ δεῦτερον, ὅτι οὐδεὶς μονάρχης, δυνάστης, ἢ κυβερνήτης εἶναι δυνατὸν ν' ἀσκήσῃ μεγάλην ἐπιρροήν, νὰ ἐπιβληθῆ ἰσχυρῶς ἐπὶ τῶν συγχρόνων αὐτοῦ καὶ νὰ δοξασθῆ ὡς περιίνους, σοφὸς καὶ μέγας, ἐὰν δὲν ἔχῃ εἰς τὴν διάθεσίν του μεγάλους χρηματικούς πόρους, τῶν ὁποίων τὴν ἐμπρέπουσαν νὰ ποιῆται χρῆσιν, διχθεῶν τὴν ἀφθονίαν, τὴν εὐμάρειαν καὶ τὸν πλοῦτον περὶ ἐκευτὸν.

Καὶ ὁ Σολωμὼν ἐποίησατο προσφυστάτην καὶ λίαν ἀποτελεσματικὴν ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις χρῆσιν τῶν μεγάλων εἰσοδημάτων ἅτινα εἶχεν ἐξασφάλισεν εἰς τὸ Βασιλικὸν Θησαυροφυλάκιον. Ἐν πρώτοις, τὰ μεγάλα οἰκοδομικὰ ἔργα ἅτινα ἐπεχείρησεν, ἡ ἀνέγερσις δηλαδὴ ἀνακτόρων μεγαλοπρεπῶν, Ναοῦ πολυτελοῦς, καὶ φρουρίων περὶ τὴν Ἱερουσαλήμ, χρησίμων πρὸς ἐξασφάλισιν καὶ συμπλήρωσιν τῆς ἀμύνης τῆς πρωτεύουσας του, ἐνθ' ἅφ' ἐνὸς τῷ ἐπόριζον τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ λαμπηδόνα τῆς ἐξωτερικῆς παραστάσεως ἐνὶ ἰσχυροῦ μονάρχου, παρεῖχον ἅφ' ἑτέρου καὶ ἐργασίαν εἰς χιλιάδας ἀνθρώπων· τὸ χρῆμα τὸ ὅποτον οὕτως ἐδανειζόμενον, ριπτόμενον εἰς τὴν κυκλοφορίαν ἐνεψύχου τὴν ἐμπορικὴν κίνησιν τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ συνετέλει εἰς τὴν γένεσιν βιομηχανιῶν καὶ τεχνῶν τέως ἀγνώστων ἐν τῷ Ἰ-

σραήλ. Ἀλλὰ πρὸς τούτοις, χάρις εἰς τὴν πολυπληθῆ καὶ λαμπρὰν Αὐλήν τὴν ὁποίαν κατήρτισε καὶ εἰς τὴν πληθὺν τῶν μεγάλων καὶ κερδοφόρων θέσεων τὰς ὁποίας ἐδημιούργησεν, ἠδυνήθη νὰ περιποιηθῆ καὶ νὰ συνδέσῃ πρὸς ἐκευτὸν διὰ τῶν ἰσχυρῶν τοῦ συμφέροντος δεσμῶν τοὺς πλείστους τῶν ἰσχυροτέρων παραγόντων τῶν δύο μεγάλων φυλῶν, τῆς τοῦ Ἰούδα καὶ τῆς τοῦ Ἐφραΐμ. Προσοικειωθεὶς δ' οὕτω διὰ παντοίων μέσων τὰς πλείστας τῶν ἀσκουσῶν ἐπιρροὴν οἰκογενειῶν τῆς φυλῆς Ἐφραΐμ, ἠδυνήθη, οὐχὶ μὲν βέβαια νὰ ἐξαλείψῃ ἀλλὰ νὰ κατασιγάσῃ διὰ τινὰ καιρὸν τὴν ἀκοίμητον ἀντιζηλείαν τῆς φυλῆς ταύτης κατὰ τοῦ Ἰούδα καὶ κατὰ τοῦ οἴκου τοῦ Δαβίδ. Ἰσως δὲ νὰ ἠλπίζεν, ὅτι ἡ ἀντιπάθεια αὕτη καὶ ἐχθρότης τῶν Ἐφραϊμιτῶν κατὰ τῶν Ἰουδαίων θὰ ἐμειοῦτο καὶ θὰ κατέπαυε σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου.

Καὶ ὅπως ἐπιτύχῃ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο διὰ τοῦ ὅσον οἶόν τε συχνοτέρου πρὸς ἀλλήλους συγχρωτισμοῦ τῶν διαφόρων φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ ὄρισεν ἵνα ὑποχρεωτικῶς πᾶς Ἰσραηλίτης τρίς τοῦ ἔτους ἔρχεται εἰς Ἱερουσαλήμ ἐν τακταῖς ἡμέραις διὰ νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τὸν Κύριον. Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη, ἀποτελοῦσα νεωτερισμὸν μὴ σύμφωνον πρὸς τὰς ἐξεις τοῦ λαοῦ, μετὰ πολλῆς δυσφορίας ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῶν Ἐφραϊμιτῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἐλασσόνων φυλῶν, ὧν αἱ ἐδαφικαὶ περιοχαὶ δὲν ἦσαν ἐγγὺς τῆς Ἱερουσαλήμ. Οἱ Ἰσραηλιταὶ ἦσαν ἕως τότε συνειθισμένοι νὰ προσφέρωσι τὰς θυσίας των εἰς τὸν Κύριον εἰς πάντα ὑψηλὸν τόπον εὐισκόμενον ἐγγὺς τῶν πόλεων καὶ τῶν κωμῶν ἐν αἷς κατόχου. Ἐπομένως ἢ εἰς Ἱερουσαλήμ προσέλευσις των, ἐξαιρέσει τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα, ἐγένετο μετὰ πολλῆς ἀπροθυμίας καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον τὸ μεγαλεπήβολον σχέδιον τοῦ Σολωμῶντος ὅπως διὰ τῆς συγκεντρώσεως εἰς Ἱερουσαλήμ παντὸς τοῦ Ἰσραήλ τρίς τοῦ ἔτους πρὸς λατρείαν τοῦ Κυρίου κατορθώσῃ

τὴν συγχώνευσιν τῶν δώδεκα φυλῶν εἰς ἓν συμπαγές ἔθνος, δὲν ἦτο προωρισμένον νὰ ἐπιτύχη, ὡς ἀπέδειξαν τὰ μετὰ τὸν θάνατόν του ἐπακολουθήσαντα γεγονότα.

Ἄλλ' ὁ Σολωμὼν δὲν ἠρέσθη μόνον εἰς τὰς πρὸς ἐσωτερικὴν σύμπληξιν καὶ συνένωσιν τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ περὶ τὴν Ἱερουσαλήμ ὡς θρησκευτικὸν καὶ πολιτικὸν κέντρον ἐνεργείας αὐτοῦ. Ἐμερίμνησε καὶ περὶ τῆς παγίωσης τῆς ἐξουσίας τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τῶν παρὰ τοῦ Δαυὶδ ὑποταχθέντων γύρω του μικρολαῶν τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς μέσης Συρίας διὰ μέσων εἰρηνικῶν. Οὐ μόνον προσεπάθησε νὰ δημιουργήσῃ δεσμούς ὑλικῶν συμφερόντων μεταξὺ τῶν λαῶν τούτων καὶ τοῦ Ἰσραὴλ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑποτελεῖς αὐτῶ ἡγεμόνας τῶν κατὰ παντοίους τρόπους ἐπεριποιήθη καὶ ἐτίμησεν, ὅπως ἐλύσῃ τὴν ἀγάπην των καὶ τοὺς καταστήσῃ πιστοὺς εἰς ἑαυτὸν καὶ ἄνευ τῆς ἀπειλῆς στρατιωτικῆς βίας. Ἐν τῶν τελεσφορωτέρων πρὸς τοῦτο μέσων ὑπῆρξεν ἡ διὰ γάμου σύνδεσις του πρὸς τὰς θυγατέρας καὶ ἀδελφὰς αὐτῶν, διὰ τοῦτο δὲ ὁ γυναικωνίτης αὐτοῦ περιέλαβε τοσαύτην πληθὺν γυναικῶν. Ἡγεμονίδες Μπαβίτιδες, Ἐδωμίτιδες, Ἀμμωραῖαι, Φιλισταῖαι κλπ. εἶχον ἐγκατασταθῆ ἢ ἐν αὐτῶ, ἑκάστη μετὰ τῆς πολυαριθμοῦ ἀκολουθίας τῆς καὶ μετὰ τὰς δούλας τῆς τοὺς δούλους τῆς, τοὺς εὐνοῦχοις τῆς. Λόγοι λοιπὸν πολιτικοὶ ἠνάγκασαν τὸν Σολωμῶντα νὰ αὐξήσῃ τόσον πολὺ τὸν ἀριθμὸν τῶν νομίμων γυναικῶν του καὶ τῶν παλλακίδων του, οὐχὶ δὲ ἡ ἀκολασία καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὰς ἡδονὰς. Ἐκάστη ξένη ἡγεμονίς ἦν εἰσῆγεν ὡς νόμιμόν του γυναῖκα εἰς τὸν γυναικωνίτην του, ἀπετέλει ἓνα δεσμὸν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν οἰκειῶν τῆς, τῆς χώρας τῆς, τοῦ λαοῦ τῆς. Διὰ τὴν περιποίησιν δὲ ἔτι περισσότερο τὰς ἡγεμονίδας ταύτας καὶ ἐλύσῃ τὴν ἀγάπην τῶν συμπατριωτῶν των, ταῖς ἐπέτρεψε νὰ λατρεύωσιν ἐν Ἱεροσολύμοις τοὺς πατρῷους Θεοὺς των, ἰδρύουσαι καὶ ἱερά καὶ βωμοὺς εἰς τιμὴν των. Ἡθέλησεν ὁ Σολωμῶν νὰ εἰσαγάγῃ οὕτω τὴν ἀνεξίθρησκείαν εἰς τὸ Κράτος του, ὅπως ἄρῃ ἀπὸ τοῦ μέσου πᾶσαν ἀφορμὴν μίσους μεταξὺ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ὑποτελῶν λαῶν. Ἄλλ' ἡ τοιαύτη πρόθεσις του παρεξηγήθη ὑπὸ τοῦ Ἑβραϊκοῦ κλήρου τοῦ ἀφοσιωμένου εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Κυρίου καὶ μὴ ἐννοοῦντος νὰ ἀνεχθῆ ἄλλην λατρείαν ἐκτὸς ταύτης. Ὁ Σολωμῶν δι' ὄλων του τῶν πράξεων ἀπεδείκνυεν ὅτι ἦτο πνεῦμα πολὺ προκεχωρημένον καὶ ἐν ἐν πολλοῖς τοσοῦτον ἀνώτερος τῆς συγχρόνου του ἐποχῆς ὥστε νὰ μὴ γίνεταί καταλήπτως παρὰ τοῦ λαοῦ του.

Μεθ' ὅλας τὰς ἀντιδράσεις ἃς συνήντα τὸ ἔργον του, λόγῳ τοῦ φανατισμοῦ, τῆς στενότητος τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς ἀμαθείας τῶν συγ-

χρόνων του, ὁ Σολωμῶν ἠδυνήθη διὰ τῆς σοφῆς καὶ περιουστάτης πολιτικῆς του, νὰ συκρατήσῃ τὴν ἐνότητα τοῦ Κράτους του μέχρι τῶν τελευταίων ἐτῶν τῆς βασιλείας του, χωρὶς νὰ στηριζέται ἐπὶ τῆς ἰσχυρᾶς καὶ ἐμπειροπολέμου στρατιωτικῆς δυνάμεως, ἣν εἶχε καταρτίσει ὁ πατὴρ του, τὴν ὁποῖαν ὅμως δὲν ἠδύνατο νὰ διατηρήσῃ αὐτὸς δι' οὓς λόγους ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς πραγματείας ἡμῶν ταύτης ἀνεπτύξαμεν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι πρόεβη καὶ εἰς στρατιωτικὰς τινὰς παρασκευὰς κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς βασιλείας του. Ἐκτὸς τῶν φρουρίων ἄτινα εἰς τὰ περίεξ τῆς Ἱερουσαλήμ ἀνήγειρεν ὅπως καταστήσῃ πλήρη τὴν ἀμυναν τῆς πρωτεύουσας τοῦ Κράτους του, ἐπρομηθεύθη ἐξ Αἰγύπτου χιλιάδας ἵππων καὶ ἄρματα πολεμικά, καὶ ἤσκησεν εἰς τὸ ἐξ ἄρμάτων μάχασθαι τοὺς υἱοὺς τῶν γαιοκτημόνων καὶ πατριάρχων τοῦ Ἰσραὴλ. Ἄλλ' ὁ στρατός του ἦτο μᾶλλον στρατός ἐπιδειξέως. Ἐλείπον ἐξ αὐτοῦ τὰ ἐμπειροπόλεμα στελέχη καὶ ὁ ἐμπρέπων ὀργανισμός, οὐδ' ἐμπιστεύετο δὲ ὁ Σολωμῶν νὰ παράσῃ διοίκησιν εἰς ἄνδρας στρατιωτικὸς ἱκανοὺς νὰ καταστήσωσι τὸν στρατὸν του ἀληθῶς μάχιμον, διότι οὐχὶ ἀδίκως, ἐφροβεῖτο ἐπιβουλήν κατὰ τοῦ θρόνου του ἐκ μέρους τοῦ ἱκανοῦ στρατηγοῦ, ὅστις θὰ ὠργάνου τὸν στρατὸν καὶ θὰ ἐφείλκε τὴν ἀγάπην καὶ ἐμπιστοσύνην τούτου. Τὸ μόνον μειονέκτημα τοῦ μεγάλου τούτου Βασιλέως ἦτο, ὅτι τῷ ἔλειπεν ἡ στρατιωτικὴ μόρφωσις καὶ ἡ ἱκανότης τοῦ πολεμεῖν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ του. Καὶ τὸ μειονέκτημα τοῦτο ἐπέπρωτο νὰ ἐπενέγκῃ τὴν περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου του κατέρρευσιν τοῦ ὅλου ἔργου του. Διότι τὰ Κράτη δὲν δύνανται νὰ ζήτωσι καὶ εὐημερίσωσι μονίμως διὰ μόνων τῶν εἰρηνικῶν μέσων· ἐπέρχονται στιγμαὶ καθ' ἃς παρίσταται ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ χρησιμοποιήσωσι καὶ τὴν στρατιωτικὴν των ἰσχύν, ἥς ἡ καλλιέργεια πρέπει νὰ βραβύνη ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν εἰρηνικὴν των ἀνάπτυξιν.

Οὕτως, ὅτε, ἔτη τινὰ πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Σολωμῶντος, ἡ Συρία ἀπεστάτησε καὶ ἐκήρυξεν ἑαυτὴν ἀνεξάρτητον βασιλείαν, θραύουσα πάντα μετὰ τῆς Ἱερουσαλήμ δεσμὸν, οὐδὲ σκέψις ἂν διῆλθε τὸν νοῦν τοῦ Σολωμῶντος ὅπως στείλῃ στρατὸν εἰς τὴν Δαμασκὸν καὶ ὑποτάξῃ ἐκ νέου τοὺς ἀποστάτας. Ἡνέχθη τὸ γεγονός μετὰ μοιρολατρικῆς ἀπαθείας, διότι ἠσθάνετο πλήρη ἀδυναμίαν πρὸς οἰανδήποτε στρατιωτικὴν ἐπιχείρησιν. Ἴσως μάλιστα νὰ ἐθεώρησεν ἑαυτὸν καὶ εὐτυχῆ διότι οἱ Σύριοι, ἀρκεσθέντες εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῆς ἀνεξαρτησίας των, δὲν ἐπεχείρησαν καὶ ἐπιδρομὴν τινὰ μέχρι τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἐν τούτοις, ἡ ἀποσκιρτήσασα Συρία ἀπετέλει τὸ ἡμισυ τοῦ Κράτους τοῦ Σολωμῶντος, οὕτινος τὸ γόητρον ὑπέστη, ὡς ἦτο ἐπόμενον μέγιστον πλῆγμα

ΟΙ ΒΑΒΥΛΩΝΙΑΚΟΙ ΨΑΛΜΟΙ

ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

I

ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου. Καὶ ἐπειδὴ ποτὲ ἐν κακὸν δὲν ἔρχεται μόνον, τὴν ἀπώλειαν τῆς Συρίας ἐπηκολούθησαν καὶ στασιαστικὰ κινήματα ἐν τῇ φυλῇ τοῦ Ἐφραΐμ, πρὸς στιγμὴν δὲ ἠπειλήθη ἡ τελεία καταστροφή τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ Κράτους. Εὐτυχῶς ὅμως, ὁ Σολωμῶν εἶχεν ἀκόμη πολλοὺς προσωπικοὺς φίλους καὶ ὑποστηρικτὰς μεταξὺ τῶν Ἐφραϊμιτῶν λόγῳ τῶν εὐεργεσιῶν ἃς παρ' αὐτοῦ εἶχον ἀπολαύσει, Ἐνεκα τούτου τὸ κίνημα δὲν ἐγενικεύθη ἐν τῷ Ἐφραΐμ, ὁ δὲ ἀρχηγὸς τῆς στάσεως Ἱεροβοάμ, διὰ νὰ μὴ συλληφθῆ, ἔδραπέτευσεν εἰς Αἴγυπτον, ἔνθα καὶ ἔτυχε φιλοξένου ὑποδοχῆς.

Οὕτω δὲ, ἐσώθη μὲν τὸ Κράτος ἐκ τῆς τελείας διαλύσεώς του προσωρινῶς, ἀλλ' αἱ δυσκολίαι τὰς ὁποίας συνήντα ὁ Σολωμῶν, καὶ πρὸ πάντων αἱ οικονομικαί, κατέστησαν ἤδη ἀπείρως μεγαλύτεραι μετὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς Συρίας, ἐπενεγκούσαν, φυσικῶ τῷ λόγῳ, μεγάλην ἐλάττωσιν εἰς τὰ εἰσοδήματα τοῦ Βασιλικῆς Θησαυροφυλακείου. Μὴ δυνάμενος νὰ περιορίσῃ τὰς δαπάνας του κατόπιν τοσοῦτου μακρᾶς περιόδου εὐτυχοῦς βασιλείας, ἠναγκάσθη νὰ αὐξήσῃ τοὺς φόρους τοὺς βαρύνοντας τὸν λαόν, τοῦθ' ὕπερ ἐπήνεγκε μεγάλας δυσσχεσεῖας καὶ γογγυσμούς. Καὶ ἐν γένει, τὰ πάντα ἐνεδείκνυον εἰς αὐτὸν ὅτι ἔμελλεν ἀφεύκτως νὰ διαλυθῆ καὶ νὰ καταρρεύσῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ χάριν τοῦ ὁποίου κατηνάλωσεν ὁλόκληρον τὸν βίον του. Καὶ διὰ τοῦτο ὁ Σολωμῶν ἀπέθανεν εἰς τὴν ἀκαμίαν σχετικῶς ἡλικίαν τῶν πενήτηκοντα ὀκτῶ ἐτῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐθασίλευσε τὰ τεσσαράκοντα. Προφανῶς τὸν κατέβαλεν ἡ βραθεῖα λύπη τὴν ὁποίαν ἠσθάνετο βλέπων ὅτι οὐ μόνον δὲν ἠδυνήθη νὰ παγίωσῃ καὶ μονιμοποιήσῃ τὸ ὑπὸ τοῦ πατρὸς του ἰδρυθέν μέγα Ἰσραηλιτικὸν Κράτος, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του εἶδεν ἀρξάμενον τὸν διαμελισμὸν του καὶ τὴν παρακμὴν του. Ὁ δὲ θάνατός του συνεπλήρωσε τὴν καταστροφὴν, διότι ἡ φυλὴ τοῦ Ἐφραΐμ ἀμέσως στασιάσασα ἀνεκάλεσε τὸν φυγάδα Ἱεροβοάμ καὶ ἀνεκήρυξεν αὐτὸν βασιλεῖα τῶν δέκα φυλῶν, τοῦ υἱοῦ καὶ διαδόχου τοῦ Σολωμῶντος Ροβοάμ περιορισθέντος εἰς τὴν βασιλείαν μόνως τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα.

ΑΡΙΣΤΕΙΑΝΗΣ Ν. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ
(Οἰκονομικὸς ἐπιθεωρητὴς ἀ τάξεως)

ΟΙ ΒΑΒΥΛΩΝΙΑΚΟΙ ΨΑΛΜΟΙ

ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

I

Ἡ διὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀσσυρίας Assurbanipal κατὰ τὴν 7ην πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα γενομένη συλλογὴ ἔργων τῆς βαβυλωνιακῆς φιλολογίας ἀνευρέθη ἐν μέρει τοῦλάχιστον ὑπὸ τῶν Lazard καὶ Rassam, ἐν τοῖς ἐρειπίοις τῶν δύο ἀνακτόρων, τῶν ἀνευρεθέντων ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἐν Kujandschick. Ἐκ τῶν πολλῶν ἐκεῖ εὐρεθέντων κειμένων ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν προὔξενεσαν διὰ τε τὸ ὕψος αὐτῶν καὶ τὴν ἐκ πρώτης μάλιστα ὄψεως συμφωνίαν, καὶ ὁμοιότητα πρὸς τοὺς ψαλμοὺς τῆς παλαιᾶς Διαθήκης τὰ κείμενα τῶν ἐννέα βαβυλωνιακῶν ψαλμῶν. Παρὰ τοῖς Βαβυλωνίοις ἐκαλοῦντο οἱ ψαλμοὶ οὗτοι «ψαλμοὶ μετανοίας πρὸς ἀνάπαυσιν τῆς καρδίας», ἦσαν δ' ἐν χρήσει κατὰ τὴν λατρείαν τὴν δημοσίαν. Ἀναμφιβόλως οἱ βαβυλωνιακοὶ ψαλμοὶ μετανοίας εἶναι τὸ εὐγενέστερον καὶ ὑψηλότερον μνημεῖον τῆς βαβυλωνιακῆς ποιήσεως καὶ θρησκείας. Ποίησις ὑψηλή, ἰδέαι ὑψηλαί, ἐξιδανικεῖσις τῆς βαβυλωνιακῆς θρησκείας καθιστῶσι τοὺς ψαλμοὺς τούτους ἀξίους μελέτης καὶ ἐκτιμήσεως. Οἱ ψαλμοὶ οὗτοι ἐγράφθησαν πιθανώτατα κατὰ τὴν τρίτην πρὸ Χριστοῦ χιλιετηρίδα πιθανῶς ὑπὸ ἱρέων βαβυλωνίων.

II

Παραθέτω κατωτέρω μετὰφρασιν δύο τῶν ψαλμῶν τούτων, τοῦ ἐβδόμου καὶ ἐνάτου, ἵνα οἱ ἀναγνώσται λάβωσιν ἰδέαν τινὰ τῆς ἀξίας αὐτῶν καὶ τῆς βαβυλωνιακῆς ποιήσεως καθόλου. Ἡ ποίησις τῶν ψαλμῶν τούτων ἀποτελεῖται διὰ τοῦ παραλληλισμοῦ τῶν μελῶν ὡς καὶ παρὰ τῇ ἑβραϊκῇ ποιήσει.

Ψαλμὸς 7.

Ὁ ἱερεὺς

1. Στενάζων κάθηται ἐδῶ
2. Ὁδυνηρῶς φωνῶν ἐν λύπῃ καρδίας
3. Πικρῶς κλαίων, πικρῶς στενάζων
4. Ὡσεὶ περιστερὰ θρηνεῖ ἰσχυρῶς ἡμέρας καὶ νυκτὸς
5. Πρὸς τὸν εὐσπλαχνὸν του θεὸν φωνεῖ ὡς ἡ ἔλαφος
6. Πρὸ τοῦ θεοῦ του στενάζων κύπτει τὸ πρόσωπόν του
7. Κλαίει, διότι πλησιάζει, τίποτε δὲν ἐμποδίζει αὐτόν.

Ὁ μετανοῶν

8. Τὰ ἔργα μου θέλω εἶπει πρὸς σέ
- Τὰ ἔργα μου ἄτινα ἐν τούτοις εἶναι ἄρρητα.

9. Τους λόγους μου θέλω διηγηθῆ εἰς σέ
τους λόγους μου, οἵτινες ἐν τούτοις εἶνε ἀνεκ-
διήγητοι
10. Θεέ μου, τὰ ἔργα μου θέλω εἶπει πρὸς σέ
Τὰ ἔργα μου, ἅτινα ἐν τούτοις εἶνε ἄρ-
ρητα.

Ψαλμὸς 9.

1. Θεέ μου, ὅστις ὀργίζεσαι ἐναντίον μου
Δέχθητι τὴν προσευχὴν μου.
2. Θεά μου, ἥτις θυμῶνεις ἐναντίον μου
Δέχθητι τὴν ἰκεσίαν μου.
3. Δέχθητι τὴν ἰκεσίαν μου
Εἶθε νὰ καταπραῦνθῆς
4. Κύριέ μου μακρόθυμος καὶ εὐσπλαγγης
5. Σὺ, ὅστις ρυθμίζεις τὸν χρόνον τῆς ζωῆς
καὶ σταματᾷς τὸν θάνατον
Θεέ μου δέχθητι τὴν προσευχὴν μου
6. Θεέ μου ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ
Καὶ δέχθητι τὴν ἰκεσίαν μου
7. Εἶθε νὰ συγχωρηθῶσιν αἱ ἁμαρτίαι μου
Νὰ ἐξκληφθῶσιν αἱ ἀνομίαι μου.
8. Ὁ ἐπ' ἐμοῦ δεσμός ἔχει θραυσθῆ
Ἡ ἄλυσις ἔχει λυθῆ
9. Τους στεναγμούς εἶθε νὰ ἀπομακρύνωσιν
Οἱ ἐπτά ἀνεμοὶ
10. Θέλω ἀπομακρύνει τὴν κκίαν μου.
Τὸ πτηνὸν ἄς τὴν φέρει εἰς τὸν οὐρανὸν
11. Τῆ θλίψιν μου ἄς φέρει μακρὰν ὁ ἰχθύς
Ἄς φέρει μακρὰν ὁ ποταμός.
12. Τὰ ζῶα τοῦ ἀγροῦ ἄς λάβωσιν αὐτὴν ἀπ'
ἐμοῦ.
Εἶθε νὰ με καθάρισωσι τὰ διερχόμενα ὕδατα
τοῦ ποταμοῦ
13. Ποίησόν με καθαρὸν
Ἵς τὴν λάμπιν τοῦ χρυσοῦ
14. Ὡς δακτύλιος ἐξ ἀδάμαντος
Θέλω νὰ εἶμαι πρὸ σοῦ πολῦτιμος
15. Καθάρισον τὴν κκίαν μου, σῶσον τὴν ψυ-
χὴν μου
Ὁ τόπος τῆς δικμῶν σου εἶνε ἀσφαλῆς,
τὸ σχοινίον τῆς σωτηρίας κρατῶ
16. Βοήθησόν με νὰ ὀπισθοχωρήσω ἀπὸ τῆς
κακίας μου
Νὰ μένω πλησίον σου
17. Ἀπόστειλόν μοι
Καὶ ἄς ἴδω εὐνοϊκὸν ὄνειρον
18. Τὸ ὄνειρον, ὑπερ βλέπω, ἔστω εὐνοϊκὸν
Τὸ ὄνειρον, ὑπερ βλέπω ἔστω μὴ ἀπατηλὸν
19. Τὸ ὄνειρον, ὑπερ βλέπω
Μετάβαλε εἰς εὐνοϊκὸν
20. Θεέ... Θεέ τῶν ὀνείρων
Στήθι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου
21. Ἀφυσὸν με νὰ εἰσέλθω εἰς Esagil
Τὸν ναὸν τῶν θεῶν, τὸν οἶκον τῆς ζωῆς
22. Τῷ Merodach. τῷ εὐσπλάγγῳ, τῆ χά-
ριτί του
Παραδίδω ἐμυτὸν εἰς τὰς πλήρεις χάριτος
χειράς του.

23. Θέλω κύψει πρὸ τοῦ μεγαλείου σου
Τὴν θεότητά σου θέλω ἐγκωμιάζει
24. Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεώς μου
Εἶθε νὰ δοξάζωσι τὴν δυνάμιν σου.

III

Ἡ ἀξία τῶν βαβυλωνιακῶν τούτων ψαλμῶν,
ἐν Kujandschik εὐρεθέντων, καὶ ἡ ὁμοιότης
αὐτῶν ὅπως δῆποτε πρὸς τοὺς ψαλμούς τῆς πα-
λαιᾶς διαθήκης παρήγαγεν τινὰς νὰ δεχθῶσι
σχέσιν καὶ ἐξάρτησιν τῶν ψαλμῶν τῆς παλαιᾶς
Διαθήκης ἐκ τῶν βαβυλωνιακῶν ψαλμῶν. Οὐδὲν
τούτου ψευδέστερον. Αἱ παρατηρούμεναι, μι-
κροὶ ἄλλως τε, ὁμοιότητες δύνανται νὰ ἐξη-
γηθῶσιν ἐκ τῆς ταυτότητος τοῦ ἀνθρωπίνου
αἰσθημάτων καὶ ὁμοιότητος ἐν τισὶ τοῦ θρη-
σκευτικοῦ καθόλου αἰσθημάτων. Αἱ διαφοραὶ
ὅμως, αἱ παρατηρούμεναι μεταξύ τῶν ἰδεῶν
τῶν βαβυλωνιακῶν ψαλμῶν καὶ τῶν τῆς πα-
λαιᾶς Διαθήκης, εἶνε τοιαῦται, ὥστε ὁ ἀμε-
ρολήπτως κρίνων τὰ πράγματα δὲν δύναται νὰ
δεχθῆ ἐξάρτησιν τῶν ψαλμῶν τῆς Παλαιᾶς
Διαθήκης ἐκ τῶν βαβυλωνιακῶν, πολὺ δ' ὀλι-
γώτερον ὅτι οἱ βαβυλωνιακοὶ ψαλμοὶ περιέχουσι
ὑψηλότερας θρησκευτικὰς ἰδέας τῶν ψαλμῶν
τῆς παλαιᾶς Διαθήκης.

Ἐνῶ οἱ ψαλμοὶ τῆς παλαιᾶς Διαθήκης το-
νίζουσι πολλοῦ τὴν αἰδίον ὑπαρξίν τοῦ θεοῦ,
οἱ βαβυλωνιακοὶ ψαλμοὶ θεωροῦσι τοὺς θεοὺς
ὡς πλασθέντας, ὡς καὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ
διαφέροντας τούτων μόνον κατὰ τὴν ὑπεράν-
θρωπον δυνάμιν. Οἱ πλασθέντες δ' οὗτοι θεοὶ
λαμβάνουσιν κατ' ὀλίγον ἀνθρώπινα χαρακτη-
ριστικά, ἀποβαίνουσι λοιπὸν θεοὶ ἀνθρωποὶ
ἔχοντες πάντα τὰ ἐλαττώματα καὶ πάθη τῶν
ἀνθρώπων, ἀγάπην, μῆτος, φθόνον, ἔριδας πρὸς
ἀλλήλους καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, οὓς ἐνίοτε
ἀπατῶσιν, ὡς καὶ ἀλλήλους, καὶ πρὸς οὓς
ψεύδονται. Ἡ ἀκολασία θεῶν τινῶν τῶν Βα-
βυλωνίων ὑπερβαίνει πᾶσαν ἀνθρωπίνην ἀκολα-
σίαν καὶ πᾶσαν ἀνθρωπίνην κατάληψιν. Ἀ-
πέναντι τῆς ἠθικῆς ταύτης καταστάσεως τῶν
πολλῶν θεῶν τῶν Βαβυλωνίων, τονίζουσι οἱ
ψαλμοὶ τῆς παλαιᾶς Διαθήκης τὸ ἐνιαῖον τοῦ
θεοῦ καὶ τὸ ἀναμάρτητον αὐτοῦ. Ὁ θεὸς
εἶνε τὸ ἰδεῶδες τὰς ἠθικῆς, ὑπερ ἰδίᾳ πραγ-
ματοῦται ἐν τῷ Θεῷ, εἶνε ὁ κατ' ἐξοχὴν ἄγιος.
Ποῖος δὲν ἀναγνωρίζει καὶ δὲν ἀναγκάζεται νὰ
ὁμολογήσῃ τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν τῆς παλαιᾶς
Διαθήκης συγκρινόμενων πρὸς ἐκεῖνας τῶν ψαλ-
μῶν τῶν Βαβυλωνίων;

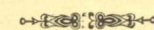
Κατὰ τοὺς βαβυλωνιακοὺς ψαλμούς οἱ θεοὶ
δημιουργήσαντες τὸν κόσμον καὶ τὸν ἄνθρω-
πον εἶνε κύριοι αὐτῶν. Ὁ ἄνθρωπος ἐδημιου-
ργήθη ὑπὸ τῶν θεῶν ἵνα προσφέρῃ αὐτοῖς τὴν
ἀρμόζουσαν τιμὴν, κατάλληλα δῶρα εἰς τοὺς
ναοὺς καὶ τὴν ἐξάρετον τῆς θυσίας ὁσμὴν εἰς
τὸν οὐρανόν. Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος δὲν πράττῃ
ταῦτα, δυστυχεῖ ἕνεκα τῶν δεινῶν, ἅτινα

στέλλουσιν αὐτῷ οἱ θεοὶ. Ἀπέναντι τῆς ἰδέας
τῆς δικαιοσύνης τοῦ θεοῦ τῆς πανταχοῦ τονι-
ζομένης ἐν τῇ παλαιᾷ Διαθήκῃ, οἱ βαβυλωνια-
κοὶ ψαλμοὶ ἀμφιβάλουσι περὶ τῆς δικαιοσύ-
νης τῶν θεῶν καὶ καλοῦσι τοὺς θεοὺς ἀδίκους,
ὅταν βλέπωσιν ὅτι ἐπέρχονται εἰς τοὺς κακοὺς
ἀγαθὰ καὶ εἰς τοὺς ἀγαθοὺς κακά.

Ἐν τοῖς βαβυλωνιακοῖς τέλοσ ψαλμοῖς ἡ λύ-
σις ἢ ἐκ τῆς ἀμαρτίας, προέρχεται κυρίως ἐκ τῆς
καταπίεσεως τῆς ἐξωτερικῆς ἀτυχίας, τῆς ἐκ
τῆς ἀμαρτίας προερχομένης, ἢ δὲ παράκλησις
τοῦ προσευχομένου γίνεται οὐχὶ πρὸς ἀπελευ-
θέρωσιν ἐκ τῆς ἀμαρτίας, ἀλλ' ἐκ τῆς ποινῆς,
τῆς παρακολουθούσης ταύτην. Ἡ ἠθικὴ ἀπο-
ψις τῆς ἀμαρτίας, ὡς ἀμαρτίας ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ, ἥτις δύναται μόνον διὰ μετανοίας νὰ ἐ-
ξιλεωθῆ ἢ ἀπκνῶσῃ ἐν τῇ παλαιᾷ διαθήκῃ,
ἐλλείπει τελείως ἐκ τῶν βαβυλωνιακῶν ψαλμῶν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰρημένων γίνεται δῆλον
ὅτι ἡ ὁμοιότης ἢ παρατηρούμενη μεταξύ τῶν
ψαλμῶν τῆς παλαιᾶς Διαθήκης καὶ τῶν βαβυ-
λωνιακῶν τοιούτων δὲν ἀποδεικνύει οὐδ' ἐπ'
ἐλάχιστον τὴν ἐξάρτησιν τῶν ψαλμῶν τῆς πα-
λαιᾶς Διαθήκης ἐκ τῶν βαβυλωνιακῶν, αἱ δὲ
θρησκευτικαὶ ἰδέαι, αἱ περιεχόμεναι ἐν τοῖς
ψαλμοῖς τῆς παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι ἀπείρως
ὑψηλότεραι τῶν θρησκευτικῶν ἰδεῶν τῶν πε-
ριεχομένων ἐν τοῖς βαβυλωνιακοῖς ψαλμοῖς.

Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΔΑΝΑΟΙ ΚΑΙ ΔΑΝΙΤΑΙ

Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον τῆς «Ἰσρ. Ἐ-
πιθεωρήσεως» ὁ κ. Μποδογιάννης ἐκ Χανίων
εἰς πολυσπούδαστον ἄρθρον ἐπραγματεύθη τὰ
τῆς συγγενείας τῶν Δαναῶν μετὰ τῶν Δανι-
νῶν, τῶν ἀπογόνων δηλαδὴ τῆς φυλῆς τοῦ
Δάν. Εἶναι φανερὸν ὅτι πολλὰ ἄγνωστα μέ-
χρι τοῦδε θὰ διασαφίσῃ ἢ ἐθνολογία, ὅταν ἡ
ἐπιστήμη αὕτη μὲ νέας ἀρχαιολογικὰς ἀνακα-
λύψεις ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ ἐμβρυώδους σταδίου εἰς
ὁ εὐρίσκειται. Ἰδίᾳ δὲ ὅταν ἡ ἐπιστήμη πρό-
κειται νὰ θίξῃ ζητήματα ἀναφερόμενα εἰς τὰς
Γραφάς, τὰς ὁποίας ἡ θρησκευτικὴ πρόληψις
θεωρεῖ ἀνώτερα πάσης κριτικῆς, ἢ ἔρευνα ἀ-
ποβαίνει δυσχερεστέρα.

Εἶναι, ἐπὶ παραδείγματι, ἀναντίρρητον ὅτι
πᾶσαι αἱ φυλαὶ τοῦ Ἰσραὴλ δὲν παρουσιάζουν
τὴν αὐτὴν πίστιν πρὸς τὰ πάτρια, τὰς αὐτὰς
κλίσεις, τὴν αὐτὴν ἀμιγῆ καταγωγὴν. Καὶ
ἐξ αὐτῆς τῆς Γραφῆς, διαφαίνεται ποιά τις
τάσις, ἀσθενῆς βεβαίως, παραδοχῆς διαφόρου
καταγωγῆς τῶν δώδεκα φυλῶν.

Ἐξ ἐβραϊοσημιτικοῦ αἵματος, ἀμιγῶς ἐξ
ἀνδρὸς δηλαδὴ καὶ γυναικὸς φαίρονται μόνον αἱ

ὀκτὼ φυλαί, ἐνῶ τέσσαρες, αἱ τῶν Δάν, Γκαδ
Ἀσήρ καὶ Νεφθαλή κατήγοντο ἐκ τῶν θερα-
παινίδων, σκλάβων, τῶν δύο θυγατέρων τοῦ
Λάβαν, συγγενοῦς τοῦ Ἰακώβ.

Τί ἄλλο δηλοῖ τοῦτο κατὰ βάθος ἢ ὅτι αἱ
φυλαὶ αὗται ἐθεωροῦντο παρ' ἐβραίοις, φυλαὶ
ἀνάμικτοι, πληθυσμοὶ προκύψαντες ἐκ συγχρω-
τισμοῦ σημιτικῶν καὶ ἄλλων, πελασγικῶν λό-
γου χάριν, φυλῶν;

Ἄλλως τε ὁ ἐβραϊσμός δὲν ἀντεπροσωπεύθη
ἀνέκκθεν κυρίως, καὶ σήμερον ἀκόμη, κατὰ τὴν
παράδοσιν δὲν ἀντιπροσωπεύεται παρὰ ἐκ τῶν
φυλῶν τοῦ Ἰούδα, τοῦ Βενιαμὴν καὶ τοῦ Μ-
νασσή, ἐκτὸς τῶν ἀπογόνων τῆς ἱερατικῆς φυ-
λῆς τοῦ Λευὶ. Κατὰ τὴν αὐτὴν παράδοσιν αἱ
φυλαὶ αἱ συγχωνευθεῖσαι μετὰ τῶν ἐθνῶν, εἰς
τὴν πρώτην διασποράν, ἐχάθησαν. Βεβαίως ἄ-
τομα καὶ ὁμάδες ἐξ αὐτῶν, θὰ προσήλθον εἰς
τὴν Παλαιστίνην κατὰ τὸν Δεύτερον Νάον,
καὶ ἀφωμοιώθησαν μὲ τοὺς λοιποὺς ἰουδαίους,
τῶν ὁποίων οἱ σύγχρονοι εἶναι οἱ ἀπόγονοι.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Δάν, πα-
ρατηροῦμεν ὅτι πλεῖστα ἐμφαίνονται τὴν συγ-
γένειαν αὐτῆς μὲ τοὺς Δαναοὺς ἐσημειώθησαν
εἰς τὸ μνημονευθὲν ἄρθρον τοῦ κ. Μποδογιάν-
νη. Ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς ἀναγνώσεως τῆς Ἀγίας
Γραφῆς, πολλὰ ἄλλα τεκμήρια ἐξάγονται. Καὶ
πρῶτον καθὼς οἱ Δαναοὶ ἀναφέρονται πάντοτε
εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν εἰς τὸν Ὀμηρον, τὸ
αὐτὸ παρατηρεῖται διὰ τοὺς Δανίτας εἰς τὴν
Γραφήν, ὅπου πάντοτε ἀναφέρονται Δανῖται
=Μπὲ Δάν ἢ «φυλὴ τοῦ Δάν», δηλ. εἰς πλυν-
θωντικόν.

Ἐξ ὅλων τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, οἱ Δα-
νῖται ἦσαν οἱ μᾶλλον ρέποντες πρὸς τὸν πο-
λυθεϊσμόν, εἰς τὴν καλλιτεχνίαν, εἰς τὸν ἀθλη-
τισμόν, τεκμήρια πελασγικῆς συγγενείας. Καὶ
δὲν εἶναι ἄμοιρον σημασίας τὸ ἀναφερόμενον
σχετικῶς πρὸς τὸν βλάσφημον (Λευῖτ. 24) ὅτι
οὗτος ἦτο υἱὸς γυναικὸς ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Δάν
καὶ ἐνὸς αἰγυπτίου. Φαίνεται ἀμέσως ἡ τάσις
συγχρωτισμοῦ τῆς φυλῆς καὶ ἐκ μέρους τῶν
γυναικῶν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ μικρὸς σεβασμὸς
πρὸς τὰ πατροπαράδοτα. Ἡ χώρα τοῦ Δάν
φέρεται ὡς κέντρον πολυθεϊσμοῦ, εἰς τὴν ἐπο-
χὴν τοῦ Ροβοᾶμ καὶ πρότερον.

Σχετικῶς πρὸς τὸ καλλιτεχνικὸν τάλαντον
τῆς φυλῆς, εἰς «Ἐξοδον» ἐνῶ ὁ Βετσαλὲλ ἀνα-
φέρεται ὡς θεόπνευστος καλλιτέχνης, βλέπομεν
ὅτι ὁ ἀρχιεργάτης του, ἦτο Ἀολιάδ ἐκ τῆς
φυλῆς τοῦ Δάν.

Ὁ Σαμφών, ὁ ἥρωὺς αὐτός, ἕως ἀθλητῆς,
πάντως πρῶτος συγγενῆς τοῦ Ἡρακλέους,
ξεχωρίζει εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ
διὰ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἀγγέλλεται ἡ γεννη-
σις του ὑπὸ ἀγγέλου (καὶ ὡς ἀπλοποιηθεῖσα
μορφή ἡμιθεϊσμοῦ) καὶ διὰ τοὺς ἄθλους του,
καὶ διὰ τὴν πρὸς ἀλλόφυλον ἀγάπην καὶ διὰ

τὸ τέλος του, φαίνεται μάλλον ἥρωα τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας. Καὶ ὁ Σαμφὼν (τὸ ὄνομα παράγεται ἐκ τοῦ Σέμεα «Ἥλιος» αὐτόχημα ἡλιακὸς ἥρωα) ἦτο ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Δάν καὶ ἔλαβε τέλος σύζυγον μίαν φιλισταίαν.

Διὰ τῆς συμμίκτης φυλῆς τοῦ Δάν, καθὼς δι' ἄλλων ἐδῶν πολὺ αἷμα πελασγικὸν παρείσφουσε ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ διὰ τῶν Δανιτῶν καὶ τῶν ἄλλων φυλῶν, τῶν ἀπολεσθεισῶν, πολὺ ἑβραϊκὸν αἷμα εἰσέδυσεν εἰς τοὺς ἄλλους λαοὺς, καὶ δὴ εἰς τοὺς γείτονας, τοὺς Ἕλληνας.

Καὶ ἐὰν ἀναλογισθῶμεν ὅτι αἱ δύο φυλαὶ κατέχουσι τὸ αὐτὸ δαιμόνιον τῆς πρωτοβουλίας, τῶν μακρινῶν μεταναστεύσεων, τῆς ἐμπορίας, ὅτι οἱ εἰλικρινέστεροι φιλοεβραῖοι εἰναι Ἕλληνας, Λάττας, Κοραῖς, Ψυχάρης, Σακελλαρίου, ὅτι ἐξ ἴσου οἱ καλλίτερα ἐννοοῦντες τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα μέχρι σήμερον εἶναι ἑβραῖοι (Γόμπερτς, Βέιλ, Μπραάλ, Ρεϊνάχ) ὅτι καὶ καθ' ἣν στιγμὴν γράφομεν ἑβραῖοι εἶναι οἱ τολμηρότερον ὑπερασπίζοντες τὰ δίκαια τοῦ ἑλληνισμοῦ, (Φίλιπσον, Μπερνσταϊν, Ι. Ρεϊνάχ) ἢ καὶ ἐξ αἵματος συγγένεια τῶν δύο λαῶν φαίνεται πιθανότερον.

Ἑβραϊστῆς

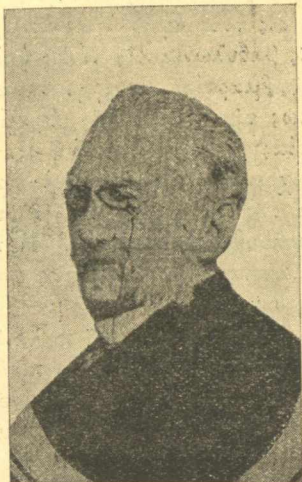
ΙΩΣΗΦ ΟΥΓΓΕΡ

Ὁ ἀποθνῶν διάσημος ἑβραῖος νομικὸς καὶ πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἐπικρατείας ἐν Αὐστρίᾳ.

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Οὐγγερ ὁ ἐν τῇ Νομικῇ Σχολῇ καθηγητὴς κ. Κ. Βασιλείου εἶπε πρὸς τοὺς ἀκροατὰς του τὰ ἑξῆς :

«Αἰσθάνομαι τὸ καθῆκον νὰ μνημονεύσω τῆς ἀπωλείας, ἣν ἡ νομικὴ ἐπιστῆμη ὑπέστη διὰ τοῦ θανάτου τοῦ πρυτάνεως τῶν Αὐστριακῶν νομικῶν Ἰωσήφ Οὐγγερ, προέδρου τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῆς Ἐπικρατείας ἐν Αὐστρίᾳ, θανόντος ἐν Βιέννῃ τὸ παρελθὸν Σάββατον ἐν ἡλικίᾳ ὀγδοήκοντα πέντε ἐτῶν. Τὸ ὄνομα τοῦ Οὐγγερ ἀπὸ πεντηκονταετίας καὶ πλέον κατέλαβεν ἐπιφανεστάτην ἐν τῇ ἐπιστῆμῃ θέσιν ἕνεκα κυρίως τοῦ παρ' αὐτοῦ συγγραφέντος Συστήματος τοῦ Αὐστριακοῦ Γενικοῦ Ἀστυκοῦ Δικαίου, οὗτινος τρεῖς ἐξεδύθησαν τόμοι ἀναγόμενοι εἰς τὰς Γενικὰς Διδασκαλίας καὶ τὸ Κληρονομικὸν Δίκαιον. Τὸ ἔργον τοῦ Οὐγγερ διέπει τὸ πνεῦμα τῆς ἱστορικῆς ἐρεῦνης χρησιμοποιομένης ἀριστοτεχνικῶς ἐν αὐτῷ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἀστυκοῦ Δικαίου, ὡς αὕτη διεμορφώθη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ρωμαιοῦ Δικαίου, καίπερ προκειμένου περὶ ἐπιχειρηματίας νεωτέρου Κώδικος, οἷος ὁ Αὐστριακός, νομοθετικὸν ἔργον τοῦ 1811. Ὁ Οὐγγερ διακρίθει ὡς καθηγητὴς ἐν Βιέννῃ,

ἐφ' ἱκανὸν χρόνον διέπρεψε καὶ ὡς πολιτευτὴς ἀναδεχθεὶς ἀπὸ τοῦ 1867 ὡς εἰς τῶν ἡγετῶν τοῦ ἐν Αὐστρίᾳ φιλελευθέρου κόμματος, ἐχηρημάτισε δὲ ἀπὸ τοῦ 1871 ἐπὶ ὀκταετίαν συνε-

ΙΩΣΗΦ ΟΥΓΓΕΡ

Ὁ μεταστάς καθηγητὴς καὶ πολιτικός.

χῶς ὑπουργός. Ἀπὸ 1881 ἀδιαλείπτως διετέλεσε πρόεδρος τοῦ ἀνωτάτου διοικητικοῦ δικαστηρίου τῆς Αὐστριακῆς ἐπικρατείας, πολλαπλῆν δικαιοδοσίαν ἐπὶ πολιτικῶν ἐν γένει καὶ διοικητικῶν ὑποθέσεων ἀσκῶντος. Κατὰ τὴν ὑπερτριανταετῆ αὐτοῦ προεδρίαν ὁ Οὐγγερ ἐθαυμάσθη καὶ ὡς πρακτικὸς νομικός, ἐνῶ οὐδέποτε ἔπαυσε καὶ θεωρητικῶς ἀσχολούμενος καὶ συγγραφέων ἐπὶ θεμάτων τῶν διαφορῶν κλάδων τῆς νομικῆς ἐπιστήμης, πάμπολλα δ' εἰσι κυρίως αἱ μονογραφίαι αὐτοῦ αἱ εἰς τὰ Γερμανικὰ καὶ Αὐστριακὰ νομικὰ περιοδικὰ καταχωρημέναι ὡς καὶ ἰδιαιτέρως ἐκδοθεῖσαι. Τοιοῦτον ἄνδρα πολλαπλῆς ἐξόχου ἐπιστημονικῆς δράσεως εὐλόγως ἐθεώρει ἡ γερμανικὴ νομικὴ ἐπιστῆμη ὡς ἓνα τῶν πολυτιμωτέρων αὐτῆς ἐργατῶν, τοῦ πένθους δὲ τῶν Γερμανῶν καὶ Αὐστριακῶν νομικῶν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ Νέστωρος αὐτῶν μετέχοντες καὶ ἡμεῖς οἱ Ἕλληνας νομικοὶ, οἱ ἐπωφελοῦμενοι τῶν ἐργασίων τῆς γερμανικῆς ἐπιστήμης».

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΡΑΝΔΕΣ

Ἐκ τῶν «Ἀθηνῶν» τῆς 22 Ἀπριλίου.

Πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κολλεγίου τῆς Ρώμης ἔδωκε διάλεξιν ἐπὶ τοῦ «Ἀνθρωπίνου μεγαλείου» εἰς τῶν περιφανεστέρων ἀνδρῶν, οἵτινες ὑπάρχουσι σήμερον ἐν

Εὐρώπῃ, ὁ Δανὸς τὴν πατρίδα Γεώργιος Μπρανδές.

Ὁ Μπρανδές διὰ τῶν μελετῶν του, τῶν κριτικῶν του, τῶν φιλοσοφικῶν συγγραμμάτων του, κατέκτησε παγκοσμίαν φήμην. Γεννηθεὶς πρὸ ἑβδομήκοντα ἐτῶν ἐν Κοπενχάγη, ὑπῆρξεν ὁ ἐρευνητὴς τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ἑρρίκου Ἰψεν καὶ ταυτοχρόνως ὁ ἀποκαλύψας τὸν Νίτσε. Ἐν Γερμανίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ Ρωσίᾳ τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου Δανοῦ κριτικοῦ εἶνε λαϊκώτατον καὶ διὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἄτινα ἀνέρονται εἰς πεντηκον-

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΡΑΝΔΕΣ

Ὁ διασημότερος λόγιος καὶ κριτικὸς τῆς Εὐρώπης.

τάδα, κυκλοφοροῦσι δὲ εὐρύτατα εἰς μεταφράσεις πολλῶν γλωσσῶν. Ὀμιλιτὴς θελκτικὸς τῆς γαλλικῆς γλώσσης, ἦν γνωρίζει κατὰ βάθος ὁ Μπρανδές εἶνε συγγραφεὺς μὲ εὐρεῖαν φαντασίαν, πειστικὸς, ὕλος νεύρα. Αἰσθητικὸς, κριτικὸς, ἱστορικὸς, φιλόσοφος, ἔτυχεν ἐν Ρώμῃ ἐνθουσιωδεδεστάτης ὑποδοχῆς, μετὰ τὴν θαυμασίαν διάλεξίν του περὶ τοῦ «Ἀνθρωπίνου μεγαλείου».

Ἡ πεντηκοντὰς τῶν ἔργων τοῦ Μπρανδές ἀποτελεῖ θησαυρὸν τῆς συγχρόνου σκέψεως.

Ἡ ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΣΙΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΑΡΧΙΡΑΒΒΙΝΟΥ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΣΥΝΑΓΩΓΩΝ ΤΙ ΦΡΟΝΕΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΒΡΑΪΚΗΣ

Ἡ ἐκλογή τοῦ νέου ἀρχιραββίνου τῶν Ἠνωμένων Ἀγγλικῶν Συναγωγῶν, καὶ διὰ τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὅποιον διεξήχθη, καὶ διὰ τὸ πρόσωπον τοῦ ἐκλεγέντος, πρόκειται, καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα, νὰ σημειώσῃ σελίδα, ἱστορικὴν εἰς τὸν σύγχρονον ἑβραϊσμόν. Ἐπιστῶμεν δὲ ἐπὶ τοῦ γεγονότος τὴν προσοχὴν τῶν ἐν Ἑλλάδι ὁμοδόξων, τοὺς ὁποίους ἀκριβῶς ἀπασχολοῦν αὐτὴν τὴν στιγμὴν, τὸ ζήτημα ἐκλογῆς ραββίνων κοινοτικῶν καὶ Ἀρχιραββίνου ἀπασῶν τῶν Κοινοτήτων τοῦ Κράτους, καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἑβραϊκῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ ἑβραϊκοῦ βίου.

Ἡ ἐκλογή τοῦ ἀγγλοῦ Ἀρχιραββίνου δὲν ἔγινεν εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχεν. Ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἐμαν Ἀδλερ μέχρι τῆς νέας ἐκλογῆς, ἐμεσολάβησαν δεκαοκτὼ ὅλοι μῆνες, συζητήσεων, μελετῶν καὶ ρητορικῶν διαγωνισμῶν ἀκόμη. Δεκαοκτὼ μῆνες ἀγγλικῆς ἐργασίας, ἡ ὁποία βεβαίως θὰ ἰσοδυναμῆι μὲ δεκαοκτὼ ἐτῶν ἰδικὴν μας. Τοῦτο διότι οἱ ἀγγλοὶ ὁμοδόξοί μας, ἀντελήφθησαν ὅτι ἡ ἐκλογή τοῦ μέλλοντος νὰ κατέχη τὴν πρώτην ἑδρὰν τοῦ Ἑβραϊσμοῦ, δὲν εἶναι τι δευτερεύον, ἀλλὰ ζήτημα ζωῆς ἢ θανάτου τοῦ Ἑβραϊσμοῦ. Ὁ ἀρχιραββίνος ὑπατος διδάσκαλος τῆς ἑβραϊκῆς ἰδέας, πρέπει νὰ ἔχη τὴν συναίσθησιν τῆς ἀποστολῆς του, ἐν συνδυασμῷ γνώσεων καὶ χαρακτηρῶν. Πρέπει ὁ ἐνσαρκῶν τὸν ἑβραϊσμόν εἰς τὸν εἰκοστὸν τοῦτον αἰῶνα, εἰς μίαν πολιτισμένην κοινωνίαν, εἰς τὸ Λονδίνον, εἰς τὸ Παρίσι, εἰς τὰς Ἀθήνας, νὰ μὴ εἶναι ἀνθρωπὸς ἄλλης ἐποχῆς, οὔτε ἄμοιρος γνώσεων ἐγκυκλοπαιδικῶν καὶ ἑβραϊκῶν, οὔτε ἄμοιρος χαρακτηρῶν, πείρας, κοινωνικοῦ τάκτ καὶ ὅλων τῶν προσόντων ἐν γένει διὰ τῶν ὁποίων τὸ δόγμα τὸ ὅποιον ὁ ἀρχιραββίνος ἀντιπροσωπεύει, νὰ γίνεταί σεβαστόν.

Τοὺς ἀγγλοὺς ὁμοδόξους ἀπασχολεῖ μεγάλως καὶ τὸ ζήτημα τῆς κατευθύνσεως, ἡ ὁποία ἐπρόκειτο νὰ δοθῆ εἰς τὸν ἑβραϊσμόν. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὑπάρχουν, ἂν ὄχι εἰς τὸν ἴδιον βαθμὸν, αἱ αὐταὶ διάφοροι τάσεις τῶν ἐν Γερμανίᾳ ὁμοδόξων. Ὑπάρχουν ἐκεῖ οἱ φιλελεύθεροι, οἱ συντηρητικοί, οἱ ἄγαν συντηρητικοί. Ἐζητεῖτο, ἀπὸ τίνος, ἀπὸ τὸν Λόρδον Ρότσιλδ ἰδίᾳ καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ μεγάλου ἑβραϊκοῦ ὀργάνου «Ἑβραϊκὰ Χρονικά», ἀνὴρ δυνάμενος νὰ συνενώσῃ, διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ λόγου καὶ τοῦ χαρακτηρῶν, τὰς διαφόρους τάσεις εἰς ἓν ἄρμονικόν.

Ἡ ἐν λόγῳ ἐφημερίς, καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ

Ο Δρ. ΧΕΡΤΣ

'Αρχираββίνος 'Αγγλίας.

οίκου Ρότσιλντ, τοῦ πρωτοστατοῦντος ἐν 'Αγγλίᾳ καθὼς καὶ ἐν Γαλλίᾳ εἰς τὰ τοῦ ἔβραϊσμοῦ, ὑπεστήριξαν ἐκθύμως τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ δόκτωρος Χέρτζ ραββίνου ἐν 'Αμερικῇ. Ὅτι οὗτος ἀνταξίως ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν ἐν 'Αγγλίᾳ ὁμοδόξων ἐφάνη ἀπὸ τὰ πρῶτα αὐτοῦ βήματα, ἀπὸ τὸν ἔξοχον ἐκφωνηθέντα λόγον κατὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν αὐτοῦ, λόγον τὸν ὅποσον οἱ «Γάιμς» ἐχαρκατήρισαν θυμασίον».

Ὁ λόγος οὗτος, ὁ ὅποτος διήρκεσεν 40 λεπτά τῆς ὥρας ἦτο αὐτοσχεδιάσμα ρητορικόν.

Ὁ Δρ. Χέρτζ μετέφερε τοὺς ἀκροατάς του εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ προφήτου Μαλαχίου, ἐποχὴν ἀδιαφορίας. Κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ Μολαχίας συνέστησε τότε τὴν «Μεγάλην Συναγωγὴν», τῆς ὁποίας πρόγραμμα πρὸς ἀναστύλωσιν τοῦ ἔβραϊσμοῦ ὑπῆρξεν ἡ τρίτη παραγγελία: «Ἐστὲ μετριοπαθεῖς (ἐπιεικεῖς) εἰς τὰς κρίσεις, δημιουργήσατε πολλοὺς μαθητάς καὶ κάμετε φραγμὸν εἰς τὸν νόμον». Ἡ σημερινὴ ἐποχὴ κατὰ τὸν Δρ. Χέρτζ ὁμοιάζει ἀκριβῶς εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Μαλαχίου. Αἱ ἐσωτερικαὶ διαφοραὶ εἰς τὸν ἔβραϊσμόν ἀπαιτοῦσι τὴν προσεκτικὴν κρίσιν τῶν ἰθυνόντων τὸν ἔβραϊσμόν πρὸς ἐπαναφορὰν τῆς εἰρήνης μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Κοινότητος, μεταξὺ πατέρων καὶ υἱῶν, ἡ ἀδιαφορία εἰς τὰ τῆς ἔβραϊκῆς διδασκαλίας καθιστᾷ ἐπιείγουσαν τὴν δημιουργίαν πολλῶν μαθητῶν, γνώστων δηλαδὴ τῆς ἔβραϊκῆς καὶ τὴν ἔγερσιν φραγμοῦ, δηλαδὴ τὴν ἀναστήλωσιν τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν τελεστηῶν, διότι ἀνευ αὐτῶν, ὁ ἔβραϊσμός εἶναι λέξις κενή, μέλλουσα νὰ περιέλθῃ εἰς λήθην ὀλοσχερῆ».

Ἰδίᾳ ἐκχμεν ἐντύπωσιν, ὡς σημεῖον τῶν

καϊρῶν, ἡ περικοπὴ τοῦ λόγου, ἐν ᾗ ὁ μέγας ἀρχηγός τῆς ἀγγλικῆς Συναγωγῆς κηρύττει ὅτι ἡ γνώσις τῆς ἔβραϊκῆς εἶναι τὸ κλειδί τῶν αἰώνιων ἀξιῶν, τὰς ὁποίας ἡμεῖς συνεισφέρουμεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Χωρὶς τὸ κλεδί αὐτὸ θὰ χάσωμεν τὸν δρόμον τοῦ ἔβραϊσμοῦ. Ἐβραϊσμός χωρὶς ἔβραϊκὴν, ἐξακολουθεῖ λέγων ὁ Δρ. Χέρτζ εἶναι ἔγκλημα κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος, διότι ὁ ἔβραϊσμός τότε θὰ χαθῆ ἀφ' ἡμῶν «τῶν προορισμένων καὶ αἰώνιων φυλάκων τοῦ ἔβραϊκοῦ λόγου».

Τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ Μεγάλου Ραββίνου τῆς Ἀγγλίας, ἀναφέρομεν μὲ ἰδιάζουσαν χαρὰν, διότι ἀποτελοῦσι τὸ πρόγραμμα τῆς «Ἰσραηλιτικῆς Ἐπιθεωρήσεως» περὶ διδασκαλίας τῆς ἔβραϊκῆς».

Κατὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ Δρος Χέρτζ ἦσαν παρόντα ὅλα τὰ ἐξέχοντα μέλη τοῦ ἀγγλικοῦ ἔβραϊσμοῦ, ὑπουργοί, Λόρδοι, βουλευταί, ἀνώτεροι δικασταί, συγγραφεῖς, καὶ ἐπίσης ἐξέχουσαι προσωπικότητες ἐκ τῶν ἀλλοδόξων, ὁ Λόρδος Δήμαρχος ἐν στολῇ, ὁ Λόρδος Ρόσπερυ πρῶτην πρωθυπουργός καὶ ὁ Λόρδος Κριού κλ. οἱ ὅποιοι ἐξ ἐπιγαμίας συγγενεῶν μὲ τὰς ἀριστοκρατικὰς ἔβραϊκὰς οἰκογενεῖας τῆς Ἀγγλίας.

ΓΕΡΜΑΝΟΕΒΡΑΙΟΙ!

Τί σημαίνει αὐτὴ ἡ λέξις, τὴν ὁποίαν ὡς ὕβριν πολλοὶ ἐκστομίζου; Κανεὶς ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὸ εἴπῃ. Ἡ λέξις εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὁμιλίαν ἀπὸ τὴν γαλλικὴν ἀντισημιτικὴν φιλολογίαν. Οἱ γάλλοι ἀντισημίται ὁ Δμυμών ἰδίᾳ ὀνομάζουσι, ὡστεροβούλως γερμανούς, ἢ γερμανοεβραίους τοὺς ἔχοντας γερμανικὰ ὀνόματα ἔβραίους, ἐνῶ οὗτοι εἶναι ἄλσατοί, ἄρα οἱ ἀκριφνέστεροι γάλλοι.

Δὲν εἶναι γελοῖον, ὅτι ἡ ἐπωνυμία αὕτη ἔλαβε εἰς τὸ ἑλληνικὸν λεξιλόγιον ὑβριστικὴν σημασίαν; Δὲν εἶναι δὲ καὶ ἀδικον; Διότι οἱ ἔβραιοι τῆς Γερμανίας, ἢ οἱ γερμανοεβραῖοι αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀκριφνέστεροι φιλέλληνες, καθὼς γνωρίζουσι πάντες οἱ ζήσαντες ἐν Γερμανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ.

Ὁ Φίλιππων, ὁ κηρύξας τὴν ἑλληνικότητα τῆς Ἡπείρου, ὁ Μπερστάιν τῆς Γερμανικῆς Βουλῆς, ὁ Ι. Ρεϊνάχ τοῦ ὁποίου παραθέτομεν τὴν ἀπάντησιν εἰς τοὺς Ἡπειρώτας εἶναι γερμανοεβραῖοι!

Ἰδοὺ τὸ γράμμα τοῦ κατὰ Δρυμῶν γερμανοεβραίου Ρεϊνάχ εἰς τὸν «Χρόνον τῶν Παρισίων», εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐκκλήσεως τοῦ Πανηπειρωτικοῦ Συνεδρίου.

Ἄπερμύνηθη τοῦ δικαίου ὑμῶν ζητήματος πρὸ τριάκοντα ἐτῶν εἰς τὰ πρῶτά μου ἄρθρα

ἐν τῇ «Γαλλικῇ Δημοκρατίᾳ», τὴν ὁποίαν τότε διηύθυνεν ὁ Γαμβέττας. Ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών μου θὰ ἐξακολουθήσω νὰ τὴν ὑπερασπίζωμαι. Θυμαζῶ τὸ θάρρος σας. Γνωρίζω τὴν φρόνησίν σας. Πιστεύσατε εἰς τὴν βαθεῖάν μου συμπάθειαν».

Θὰ ἐξακολουθήσωμεν λοιπὸν ἐν Ἑλλάδι νὰ θεωρῶμεν τὴν λέξιν «γερμανοεβραῖος» ὡς ὕβριν;

Ο ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑΙ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΥΠΟ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Ἡ γυναῖκα αὕτη εἶναι ἡ γνωστὴ ζωγράφος Θάλεια Φλωρᾶ Καραβία τοῦ συμπαθοῦς διευθυντοῦ συναδέλφου τῆς «Ἐφημερίδος» Ἀλεξανδρείας. Ἔργον ἀρειμάνιον, οἷον ὁ πόλεμος, ἐπέπρωτο γυνὴ νὰ ψάλλῃ διὰ τοῦ χρωστικῆς καὶ τῆς μολυβδίδος.

Εἰς τὴν ἔβραϊκὴν ἱστορίαν, ὑπάρχει ἐπίσης γυνή, ἡ ὁποία παρκαλοῦθησασα τὸν νικηφόρον στρητηγὸν ἐτραγουδῆσεν ἔπειτα μὲ ἀθάνατον ἐπινείκειον ἄσμα τὸν ἐθνικὸν θρίαμβον. Καὶ τῆς κ. Καραβίας τὸ ἔργον εἶναι τὸ ὠραιότερον τῶν ἐπινεικίων, χωρὶς νὰ παύῃ νὰ εἶνε ἐν ταύτῳ κομψοτάτη ἐποποιία τοῦ λήγοντος πολέμου. Ἐποποιία κομψὴ καὶ χαροποιὸς διότι μόλις διαισθάνεται τις τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου, ὀπισθεν τῶν τοπομαχικῶν καὶ τῶν φρουριῶν, ἐνῶ ἀνακύπτουν κυρίαρχοι τοῦ ἔπους ὁ ἥρωϊσμός μὲ κορυφαίαν ἔκφρασιν τὴν ἐνδοξον γόνον τῶν Μαυρομιχαλαίων καὶ τὴν ἀντάρτισσαν ἢ φιλανθρωπίαν μὲ τὰς πριγκηπίσας τῆς Ἑλλάδος, τὸ κάλλος μὲ τὰς ἑλληνικὰς ὠραιότητας τὰς ὁποίας ἡ κ. Καραβία κάθε τόσο ἀνακαλύπτει εἰς τὸν νικηφόρον δρόμον καὶ ὡς κυριώτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ πολέμου τούτου ὁ πολιτισμός καὶ ἡ ἡμερότης τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς τὴν ὁποίαν ἀναγινώσκουμεν εἰς τὰς σχεδὸν εὐτυχεῖς ἐν τῇ ἐκπλήξεσιν, μορφὰς τῶν αἰγμυλῶτων.

Ἡ καλλιτεχνικὴ φήμη τῆς κ. Καραβίας εἶναι καθιερωμένη πρὸ πολλοῦ ὥστε νὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ προσθέσωμέν τι. Περιοριζόμεθα νὰ προσθέσωμεν ὅτι ἡ Συλλογὴ ἀποτελεῖ ἔργον ἔξοχον ἐν ταυτῷ καὶ κολοσσιαῖον, ὡς ἐκτελεσθὲν ὑπὸ γυναικὸς ἐν τῷ μέσῳ τῶν δυσχερειῶν ἐκστρατείας, ἐντὸς διμήνου.

Αἱ σκιαγραφαὶ δὲ αὗται αἱ ὁποῖαι θὰ καταστοῦν σὺν τῷ χρόνῳ πολυτιμότεραι διότι ἀποτελοῦν ἐντυπώσεις ἐκ τοῦ φυσικοῦ μιᾶς ἱστορικωτάτης στιγμῆς τοῦ ἐθνικοῦ βίου, θὰ ἦτο

εὐχῆς ἔργον νὰ μὴ διεσκορπίζοντο τῇ δε κακείῃσ ἀλλὰ νὰ ἐγένοντο ἀπόκτημα ἐθνικόν, ἢ τοῦλάχιστον νὰ ἐξεδίδοντο ὑπὸ μεγάλου οἴκου Ἀγγλίας ἢ Γερμανίας εἰς λεύκαμα.

Τέλος εὐχριστοῦμεν τὴν Καν Καραβίαν διὰ τὴν προθυμίαν μεθ' ἧς ἐδέχθη τὴν παράκλησίν μας νὰ μᾶς ἐπιτραπῇ ἡ ἀναδημοσίευσίς δύο σκιαγραφιῶν τῆς, τοῦ ἐξοχωτάτου Ἀρχираββίνου Θεσσαλονίκης καὶ τῆς ἔβραϊκῆς συνοικίας Ἰωαννίνων.

M. X.

Ο ΑΡΧΙΡΑΒΒΙΝΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Κ. ΙΑΚΩΒ ΜΕΙΡ
LE GRAND RABBIN DE SALONIQUE

Croquis de Me Flora Caravia.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

ΜΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟΝ ΤΗΣ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ

Ἐντὸς ἐνὸς καταστήματος τῆς Χαλκίδος ἐνθα διακρίνει τις ἐκ πρώτης ὄψεως τὴν φιλοπονίαν καὶ ἐνεργητικότητα τῆς Ἰσραηλιτικῆς φυλῆς ἔσχον προχθὲς συνέντευξιν μετὰ τοῦ κ. Μποχώρ Φόρνη, προέδρου τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος Χαλκίδος καὶ τοῦ ἐκεῖ Σοφολογί-

ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΙΚΙΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
QUARTIER ISRAËLITE DE JANINA

Croquis de Me Flora Caravia.

ωτάτου Ραββίνου. Ἡ συνομιλία μας περιέστραφη ἐπὶ τῶν ζητημάτων τῆς ἡμέρας καὶ ἰδίως ἐπὶ τῆς τύχης τῶν Ἰσραηλιτῶν τῶν ζώντων ἐν Ἑλλάδι.

— Ποίαν γνώμην ἔχετε, ἠρώτησα τὸν κ. Φόρνην, περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως; Τὴν εὐλικρινῆ σας γνώμην, ἐννοεῖται, βασιζομένην ἐπὶ τῶν πεποιθήσεών σας;

— Ἡ γνώμη μου ὅπως ἄλλως τε καὶ ὅλων τῶν Ἰσραηλιτῶν τῆς Ἑλλάδος, ὡς πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Διοίκησιν εἶναι γνωστή. Ἡ Ἰσραηλιτικὴ Κοινότης Χαλκίδος διετήρησε ἀπὸ αἰῶνων τὰς καλλιτέρας ἀδελφικὰς σχέσεις μετὰ τῶν συμπολιτῶν αὐτῆς Χριστιανῶν Ὁρθόδοξων. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς Βασιλείας τοῦ Ὁθωνος (1833) παρεχώρησεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ἄκραν ἰσότητα ἀπέναντι τοῦ Νόμου. Ἡ Κοινότης ἡμῶν ὑπὸ τὴν φιλελευθέραν νομοθεσίαν τῆς Ἑλλάδος ἦνθη καὶ κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας, τὰ δὲ γράμματα καὶ ἡ φιλολογία ἐκαλλιεργήθησαν τόσο ὥστε ἡ Χαλκὶς ἐπωνομάσθη «Κι-

ουτσούκ Σαφέτ» ἤτοι «Μικρὰ Ἱερουσαλήμ», διὰ τὰ δειχθῆναι ποῖον σημεῖον τελειότητος ἤχθησαν αἱ γλωσσολογικαὶ ἔρευναι τῆς Ἑβραϊκῆς γλώσσης καὶ αἱ ἀλληγορικαὶ ἔρευναι τῆς Θεολογίας.

— Μήπως κ. Φόρνη, οἱ Ἕλληνες Ἰσραηλίται μετέγουσι τῆς πολιτικῆς κινήσεως τῆς Ἑλλάδος;

— Ἀμφιβάλλεται; Εἴμεθα ἐπίσης καλοὶ πολῖται Ἕλληνες, ὅπως καὶ οἱ Χριστιανοὶ Ὁρθόδοξοὶ Ἀθηναίων καὶ Σπάρτης. Ἀγαπῶμεν τὴν Ἑλλάδα ὡς γνήσια αὐτῆς τέκνα καὶ ἔχει αὐτὴ δι' ἡμᾶς μητρικὴν στοργήν. Οὐδεμία διαφορὰ υφίσταται μετὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ ἡμῶν. Τὸ κοινοτικὸν μας Σχολεῖον, ἔνθα εἴμεθα ἐλεύθεροι νὰ διδάσκωμεν τὰ τέκνα ἡμῶν ὅτι νομιζομεν ὠφέλιμον, διατηρεῖται δαπάνῃ τοῦ Δήμου δηλ. αὐτοῦ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Χαλκίδος γενικῶς.

— Μήπως οἱ Ἰσραηλίται ἀντιπροσωπεύονται εἰς τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον;

— Καμμία διαφορὰ δὲν υφίσταται ὅσον ἀφορᾷ τὰ δικαιώματα ἡμῶν τῆς αἰρεσιμότητος (ἐκλεκτικότητος) εἰς τὰς δημοτικὰς ὑπηρεσίας μετὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ ἡμῶν. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὁ ὁμόφυλος ἡμῶν Σιμαντὸς Σακκῆς ἐξελέγη σύμβουλος, ἄλλοτε δεῖξομεν ὡς μέλος τῆς Δημοτικῆς ἀρχῆς τὸν συμπολίτην ἡμῶν Βεν. Χαχαμάκη.

Εἴχομεν ἐν τῷ στρατῷ ἀξιωματικούς καὶ ὑπαξιωματικούς Ἰσραηλίτας οἳ οἱ κ. κ. Μποχώρ Σακκῆ, Χατμ Ἰωσήφ Κοὲν καὶ ἦδη οἱ Ἰωσήφ Χ. Λευή, Μορδοχέως Κωστή καὶ ἄλλοι Χαλκιδεῖς. Σὰς τὸ εἶπον, Κύριε, οἱ Ἰσραηλίται ἀπολαύουν ἐν Ἑλλάδι περισσώτερον ἢ ἄλλοῦ πλήρους ἰσότητος. Οἱ Ἰσραηλίται ὀλοκλήρου τοῦ Κόσμου ὀφείλουν νὰ μὴ λησμονήσωσι τοῦτο.

Οἱ Ἰσραηλίται δὲν θὰ λησμονήσωσι ποτέ τὰς εὐεργεσίας τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως προσέθεσεν ὁ συμπαθὴς Ραββίνος.

— Ἐν τούτοις, Σοφολογιάτατε, ὑπάρχουν ταραχοποιοί, οἵτινες προσπαθοῦν νὰ δημιουργήσωσι προστριβὰς παρετήρησα.

— Δύνασθε νὰ συναντήσητε καλοὺς ἀνθρώπους ἀπανταχοῦ; ἀπεκρίθη ὁ Ραββίνος, ἀλλ' ἡ ἀλήθεια ὀφείλει κατ' ἀνάγκην νὰ λάμψη.

— Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορά καθ' ἣν ἡ κακὴ πρόθεσις δρᾷ διὰ τὰ δημιουργήσῃ σκευωρίας προσέθεσεν ὁ κ. Φόρνης. Ὅτε κατὰ τὸ 1878 ἀνεκινήθη τὸ Ἀνατολικὸν ζήτημα καὶ πρὸ τῆς

Η ΚΑΥΣΙΣ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ

Ἀναγινώσκωμεν εἰς τὸν Εὐριππον τῆ 24 Ἀπριλίου τὰ ἑξῆς: Η ΚΑΤΑΡΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΘΙΜΟΥ

«Εὐτυχῶς ὑπάρχουσι καὶ στιγμὰι καθ' ἃς κατανοοῦνται αἱ ὑποδείξεις καὶ συστάσεις τοῦ τύπου. Καὶ ἐννοοῦμεν τὴν κατάργησιν ἐφέτος τοῦλάχιστον τοῦ βαρβάρου ἐθίμου τῆς καύσεως τοῦ ὁμοιώματος Ἰούδα κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα. Καθ' ἣν ἐποχὴν ἢ μετὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν συμβίωσις μας εἶναι τόσο ἀγαθὴ, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ παρὰ ἡ λεπτὴ θρησκευτικὴ διάκρισις, ἢ ὑπαρξῆς τοιοῦτων ἐθίμων κατέρριπτε πᾶσαν ἰδέαν περὶ ἰσοπολιτείας καὶ εὐνομίας. Ὁ ἐγγῶριος τύπος δὲν ἔπαυσε συνιστῶν τὴν κατάργησιν καὶ χαίρει σήμερον, διότι ἡ φωνὴ αὐτοῦ κυρίως συνετέλεσεν εἰς τοῦτο, ἐλπίζων ὅτι οὔτε καὶ εἰς τὸ μέλλον πλέον θὰ ἐπαναληφθῇ. Εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς καταργήσεως τοῦ ἐθίμου πᾶσαν ἐπιρροὴν ἤσκησαν καὶ ἡ Ἐπισκοπικὴ καὶ ἡ Διοικητικὴ Ἀρχή, εἶναι δὲ εὐτύχημα διότι πληρέστερον κατενοήθη ἡ ἀνάγκη αὐτὴ καὶ παρὰ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγ. Παρασκευῆς, οἵτινες ἐπιμελῶς καὶ δραστηρίως κτέβαλον πᾶσαν μέριμναν ὅπως ἐκπληρωθῇ ἡ κοινὴ ἐπιθυμία καὶ καταργηθῇ ἔθιμον ἐνθυμίζων παλαιούς χρόνους».

Ἡ πράξις τιμᾷ τὸν τύπον τῆς Χαλκίδος καὶ τὰς Ἀρχάς. Δὲν ἦτο ἄλλως δυνατόν νὰ ἀνέγεται «καῦσιν τοῦ Ἰούδα» Ἐπίσκοπος Χαλκίδος ἐκ Κερκυρας. Οἱ Κερκυραῖοι, οἱ εὐσεβέστεροι τῶν Ἑλλήνων, ἐορτάζουν ἀνεκάθεν τὸ Πάσχα, χωρὶς νὰ αἰσθάνωνται τὴν ἀνάγκην νὰ καύσουν τὸν Ἰούδα.

Ἄλλ' ἐλπίζομεν ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις θὰ εὖρη σύμφωνον καὶ τὸ αἶσθημα τοῦ λαοῦ, ὅτι δηλ. ἡ ἐξέλιξις τούτου ἦτο ὄριμος νὰ ἐγκολπωθῇ τὴν κατάργησιν τοῦ ἐθίμου. Διότι ἄλλως τε, φοβούμεθα μὴ ἡ θεραπεία ἀποβῇ χειροτέρα τοῦ κακοῦ.

Ἐννοοῦμεν ὅτι, ἐὰν ὁ λαὸς δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀναγνωρίσῃ τοὺς ἑβραίους, ὡς ὁμοίους καὶ ἀδελφούς τότε προτιμώτερον εἶναι τὸ μῖσος νὰ εὖρη διέξοδον καθ' ὄρισμένου ἀτόμου καὶ δὴ ἀψύχου ὁμοιώματος, παρὰ νὰ ἐκδηλωθῇ ἐναντίον ὀλοκλήρου τῆς φυλῆς. Ἴσως ἢ κατὰ τοῦ Ἰούδα ἔχθρα νὰ εἶναι δικλείς ἀσφαλείας, εἰς τοὺς τρεφομένους μὲ μίση φανατικούς, οἱ ὅποιοι ἐλλείψει τοῦ Ἰούδα θὰ κορέσουν ἄλλῶς τὸ μῖσος των.

Προτιμῶμεν ὅμως νὰ πιστεύωμεν ὅτι διὰ τοὺς κατοίκους Χαλκίδος καθὼς διὰ τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς Κερκυραίους, τοὺς Βολιώτας, παρῆλθεν ἀνεπιστρεφτεῖ ἢ ἐπ' ἡγή, καθ' ἣν ἐθεωρεῖτο ἀναγκαῖον νὰ κηλιδοῦται ἢ κατ' ἐξοχὴν ἐορτὴ τῆς ἀγάπης μὲ παραστάσεις μίσους.

συγκροτήσεως τῆς Συνδιασκέψεως τοῦ Βερολίνου οἱ ἐχθροὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν Εὐρώπῃ ἤρχισαν νὰ ἐγείρωσι θόρυβον διὰ τὴν τύχην, ἣτις ἀνέμενε τοὺς Ἰσραηλίτας τῆς Θεσσαλίας, ἐὰν ἡ χώρα αὕτη παρεχωρεῖτο εἰς τὴν Ἑλλάδα. Κατὰ συνέπειαν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ προκαλέσωμεν μίαν δῆλωσιν μὲ πλῆθος ὑπογραφῶν πασῶν τῶν Ἰσραηλιτικῶν κοινοτήτων τῆς Ἑλλάδος. Εἴχομεν δὲ ὑποβάλλει ὑπόμνημα τοιοῦτον εἰς τὸν τότε ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἐν τῷ ὑπομνήματι ἐκείνῳ ἐλέγομεν πόσον ζῶμεν εὐτυχεῖς ὑπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Διοίκησιν, ἣτις μᾶς ἀπένευμε τὴν τελειοτέραν ἰσότητα, καὶ μᾶς περιέβαλλε δι' ὅλων αὐτῆς τῶν ἀγαθῶν. Τὸ ὑπόμνημα τοῦτο τὸ ὁποῖον ὁ κ. Ραγκωθῆς ἔφερεν εἰς τὸ Συνέδριον τοῦ Βερολίνου εὕρισκεται πιθανῶς εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.

— Ἐπίσης, ἐξηκολούθησεν ὁ συνομιλητῆς μου, τὰ δικαιώματα καὶ τὰ πλεονεκτήματα τῶν ὁποίων χαίρομεν ὑπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Διοίκησιν, δὲν μᾶς ἀφίνουν νὰ λησμονήσωμεν τὰ καθήκοντά μας πρὸς τὴν Μητέρα Πατρίδα.

— Ὑπὸ τοιοῦτους ὄρους διαγούσιν οἱ Ἑβραῖοι, διέκοψεν ὁ Ραββίνος.

— Μετέχομεν ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Δόρνης τῶν ὑποχερώσεων καὶ ὅλων τῶν καθηκόντων ἅτινα ἔχομεν πρὸς τὴν Ἑλλάδα, τὴν πατρίδα μας. Τελευταίως ὁ Νομάρχης Ἀττικῆς κ. Δάσιος μοι ἔλεγεν, ὅτι εἶχε ἐκδόσει μίαν ἐγκύκλιον πρὸς ἅπαντας τοὺς Συλλόγους τῶν Ἀθηναίων ἀνευ διακρίσεως θρησκευματος προτρέπων αὐτοὺς νὰ δώσωσι τὸν ὄβολόν τους αὐτοπροαιρέτως ὑπὲρ τῶν οικογενειῶν τῶν πτωχῶν ἐφένδρων. Ἡ Ἰσραηλιτικὴ Κοινότης Ἀθηναίων μετὰ τῶν πρώτων ἀπήντησεν εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην, ἀλλὰ καὶ ἡ Κοινότης Χαλκίδος δὲν ὑστέρησεν εἰς τοῦτο.

Τὰς ἡμέρας τῶν Ἐθνικῶν καὶ Βασιλικῶν ἐορτῶν οὐ μόνον παριστάμεθα εἰς τὰς ἐπισημοὺς θρησκευτικὰς ἐορτάς, ἀλλὰ καὶ μεταβαίνομεν εἰς τὰς Συναγωγὰς ἡμῶν ἔνθα πανηγυρίζομεν, ἱκετεύοντες καὶ εὐχαριστοῦντες τὸν Θεόν, διότι μᾶς ἀφίνει νὰ ἀπολαμβάνομεν τῶν ἀγαθῶν μιᾶς σώφρονος Διοικήσεως ὑπὸ τὸν ἐλεύθερον τῆς Ἑλλάδος οὐρανόν.

Εὐχαριστήσας δὲ τὸν κ. Ραββίνον καὶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινοτήτος διὰ τὰς ἐνδιαφερούσας ταύτας δηλώσεις καὶ ἐνῶ τοῖς ἔσφιγγον τὰς χεῖρας, ὅπως μοι ἐπιτραπῇ νὰ ἀναχωρήσω, μοι ἀπηύθυναν τὰς ἑξῆς λέξεις: «Κύριε ἐὰν ἠδυνάμεθα νὰ ἐπιβάλλωμεν τὴν ρωνὴν ἡμῶν καὶ εἰς τοὺς ὁμοφύλους μας τῶν τεσσάρων κρατῶν, θὰ τοὺς διαβεβαίωμεν εὐλικρινέστατα ὅτι εἰς οὐδὲν μέρος οἱ Ἰσραηλίται ἀπολαύουσιν ἐλευθερίας καὶ ἰσότητος τοιοῦτον ἀπολύτου οἶκν ἡμεῖς ἔχομεν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΣΑΦΟΡΑΗΜ

Στίχοι του Δρος Α. ΚΑΜΙΝΚΑ

Υπό τον τίτλον «Τσαφοράημ» Μεσημβρία εξέδωκε νέον τεύχος ποιημάτων ο Δρ. Αρμάνδος Καμίνκα γράμμικτος του «Ισραηλιτικού Συνδέσμου Βιέννης». Ο Δρ. Καμίνκα είχε εκδώσει και πρό ετών έτερον τόμον ποιημάτων ενω ήτο φοιτητής εις τό Παρίσι. Είς τήν συλλογήν εκείνην υπάρχει και μετάφρασις εις τήν εβραϊκήν ραψωδίας τής Ήλιάδος.

Τά ποιήματα του Καμίνκα διακρίνουν σαφήνεια και ύφος βιβλικόν. Ο ποιητής είναι τής φωτεινής σχολής του Λουτσάτο, αποφεύγων τάς νεφελώδεις ιδέας και τήν ακατάληπτον πολλάκις γλώσσαν ποιητών των νεωτέρων σχολών.

Αντων εν τής εβραϊκής παλαιάς και νεωτέρας κλασικότητος ο Καμίνκα δεν δύναται να είνε ειμή αισιόδοξος. Αισιόδοξος ών ο Καμίνκα δεν δύναται να μη είναι σιωνιστής. Και εδώ επιβάλλεται μία παρένθεσις. Ο ποιητής μας, ο οποίος μετέσχε του πρώτου Σιωνικού Συνεδρίου, θεωρείται απεναντίας σήμερα ως αυτομολήσας από τό σιωνικόν πεδίον. Ο Καμίνκα απαντά ότι μένει πάντοτε πιστός εις τό εβραϊκόν ιδανικόν του, αν και δεν συνεργάζεται πλέον με τούς σιωνιστάς. Πόθεν προήλθεν ο χωρισμός; Ίσως διότι πολλοί σιωνισταί τής πρώτης ώρας εφάνησαν πολύ ύλισται, εγκαταλείψαντες ότι παγκόσμιον πανανθρωπιστικόν ένυπάρχει εν τω εβραϊσμω εκτός τής εθνικής ιδέας. Το να επιδιωχθή ο έν Παλαιστίνη συνουικισμός απλώς και μόνον δια να αποτελέση ο εβραϊκός λαός έν άκόμη κράτος κατά τό μάλλον ή ήττον αυτόνομον, εφάνει εις τόν Καμίνκα πολύ πενιχρόν, ενώπιον τής πανανθρωπιστικής αποστολής, τήν όποιαν οι προσήται και οι διδάσκαλοι του Ίσραήλ επεφύλασσον αυτώ.

Αλλ' ο Καμίνκα ο οποίος θέλει τόν Ίσραήλ εις τήν πρωτοπορείαν τής ανθρωπίνου προόδου δεν αποκλείει τήν αναγέννησιν τής Παλαιστίνης δια μέσου του Ίσραηλιτικού Λαου καθως αναφαινεται εκ των εξής εξόχων στίχων των αναφερομένων εις τήν νέαν γεννεάν τήν ένδοξον εις τήν χώραν των πκτηρών και σεβαστήν και έλευθεράν εις όλην τήν ύψηλίον.

ידור קדש יקום חובב עמו בכל מאדו
בכל תפוצותיו ישיר ולי ויכח יש
וגו על אדמת אבותיו ירום ויגדל כבודו
ועל פני תבל רבה לו פאר ומנוח.

Αλλ' είναι δυνατόν, έρωτούν οι Σιωνισταί, να είναι σεβαστός ο Ίσραήλ, πλανώμενος εις τόν κόσμον χωρίς έν κέντρον εθνικόν όπου άνέτως

να άναπτύσσεται σύμφωνα με τήν ιδιοφυίν κα τάς παραδόσεις του;

Και έπειτα δεν είναι φυσική ή ύλική ασχόλησις των Σιωνιστών κατά τό «prima vivere deinde filosofare?»

Όπωςδήποτε, εκ τής αποχωρήσεως του Καμίνκα εκ των ίθυνόντων τόν Σιωνισμόν, πολλά έπιστελέσθησαν. Ο Σιωνισμός συνετέλεσε εις τήν διάδοσιν τής εβραϊκής μαθησεως και τής εβραϊκής γλώσσης και εκ παραλλήλου προβαίνει, ή αναγέννησις τής χώρας και του Έβραϊσμου.

Και ήδη ως εκ θύματος υπερβάντος τό δνευρον του Κομίνκα, αναφαινεται ή μέλλουσα γεννεά εις ήν ο συγγραφεύς μας εμπιστεύεται τούς στίχους του και έν γένει τήν εβραϊκήν ποιήσιν όλίγας σήμεραν έχουσαν αναγνώστας.

שירים צבירים. היי קרב דיר ויחובב
לא מלאך טוב כיי קרוב לבס קוניה.
בקרוב יקרוב יקרוביכם ויאזכרוכם ויזכרוכם
אין חפץ בכם והתקרבתי ואין קוניה.
קח לא לייס ילפני שיר עברי פירוש.
לא ארון חקק לבדך לה' שרת צפורה:
ושי רעים מקרובים. כיא לא אני כושב.
מפנים בראציה יכדורתי בראים.
קח ציון לא ימוס אל-י' ש' ל' וי:
כן גם נתפשו לא תד: קהש:
ידור יבוא. וקם לבס ע' י' וי:
וקרוב ישיר ויכח י' ב' ר' ר' וי:

Οι άνωτέρω στίχοι δεν φαίνονται σήμερα (θα εγράφησαν βεβαίως πρό ετών τινων) μακρός αναχρονισμός ενώπιον των γιγαντιαίων αλμάτων, τά όποια κάμνει ή εβραϊκή γλώσσα ως ζωντανή διάλεκτος;

Και ποία μεγαλειότερα ίκανοποιήσις δια τόν γράψαντα ιεροφάντην τής εβραϊκής ιδέας; M. X.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοϋνται οι φίλοι τής Ίσραηλιτικής Έπιθεωρήσεως, οι επιθυμούντες να μη προσκόπη τό φύλλον δια ταμειυτικούς λόγους να σπεύσουν να αναεώσουν τήν συνδρομήν των δια μέσου τής προεδρείας τής Κοινότητός των ή δια ταχυδρομικής επιταγής.

Παρακαλοϋμεν να μη έσωκλείουν χρήματα έντός επιστολών διότι ή τοιαύτη αποστολή δεν παρέχει ασφάλειαν.

Τό παρόν φύλλον περιέχει 20 σελίδας αντί 16.

Η εβραϊκή έλεγεία ή ψαλεισα υπό των εβραίων μαθητών κατά τήν κηδείαν του Βασιλέως Γεωργίου έν Θεσσαλονίκη).

(Όρα «Ίσρ. Έπιθεωρήσις» αριθ. 1 ένεστ. έτους)

לע מות ג'אורג הראשון מלך ההילונים
שנרצח בתשעה לאדר שני התרעג

לאהבה שרד שרע שמש
ככה שקה כרה שמים
נגדע און גבר
נקרע שישן בכו בכח למלך
בלא עתו ספדו ספוד להלך
נאסר מלך הילוניו
גיאורג הראשון מלך ההילונים
נצדק מלך גיאורג הראשון
לישר שלט ישרד זכרך
עמד חובבך

ΔΥΝΑΤΑΙ ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΣΘΗ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙ ΑΝΤΙ ΕΒΡΑΪΣΤΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΑΓΩΓΗΝ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΘΗΡ:

Η εΐδησις ότι φέτος εις τήν Πρεβεζαν ανεγνώσθη ή Μεγικιλάτ Έσθέρ εις τήν έλληνικήν εκκαμε τόν γϋρον των εβραϊκών εφημερίδων όλου του κόσμου.

Η «Aurore» Κωνστ(πύλεως αφιερώνει εις τήν εΐδησιν μίαν στήλην με τήν ύπογραφήν του γνωστου λογίου κ. Α. Galante, ο οποίος αναφέρει τόν διάσημον ραββΐνον Ηλίαν Μπέν Χαήμ, ο οποίος αποφαίνεται κατηγορηματικως ότι τό βιβλίον τής Έσθέρ εις τήν λειτουργίαν του Πουρήμ, πρέπει να αναγνωσθῆ εις τήν εβραϊκήν αποκλειστικως, μηδε αυτης τής ελληνικής εξαρουμένης, διότι και αυτη ή ελληνική μετάφρασις δεν δύναται να αποδώση επαξίως τό νόημα του πρωτοτύπου.

Η εκκληζις περι τής χρήσεως τής Έλληνικής δεν έχει λόγον. Απαντα τά εβραϊκά βιβλία γέμουσι λεπτομερειών, εξ ων προκύπτει φανερά ότι ή εις τήν εκατονταετηρίδα ή όποία προηγήθη του Χριστιανισμού και εις τάς πρώτας τάς μετά, εγένετο χρήση παρ Έβραίοις, τής ελληνικής, και δια τήν γραφήν των εβραϊκών κειμένων δια του ελληνικου αλφάβητου, και δι αυτης τής ελληνικής δια τήν μετάφρασιν των ιερων βιβλιων και τήν αυτόχρομα εις τήν ελληνικήν αναγνώσιν, δια τό καταληπτόν, αντί του εβραϊκου κειμένου,

Έπανερχόμενοι εις τό ζήτημα του βιβλίου τής Έσθέρ, τό όποτον ανεγνώσθη ελληνιστι εις τήν Συναγωγήν τής Πρεβεζης, θα εΐμεθα περίεργοι να μάθωμεν άν αυτο έγινε εν παρὰδύσεως, από τήν εποχήν των ελληνιστων εβραίων πηγαζούσης, ή άν πρόκειται περι νεωτερισμου χάριν του επιτελείου του ελληνικου στρατου, τό όποτον παρέστη κατά τήν αναγνώσιν.

Όπωςδήποτε οι έν Πρεβεζη δεν έπραξαν τι κατά των ιερων κανόνων αντικαταστήσαντες τό εβραϊκόν κείμενον δια τής ελληνικής μεταφράσεως.

Διότι εις τό Ταλμουδ Μεγικιλά 10α και εις τόν κώδικα Όραχ Χαήμ 690, 8—12 λέγεται ότι ή Μεγικιλά δύναται να αναγνωσθῆ εις οικονδήποτε γλώσσαν, ή όποία όμως να είναι νοητή από τό κοινόν, εξαίρεσει τής εβραϊκής και τής ελληνικής, εις τάς όποιας δύο δύναται να γίνη ή αναγνώσις και άν κι γλώσσα αυται δεν είναι νοηται από τό κοινόν.

Ένταυθα βλέπομεν μίαν προτίμησιν τής ελληνικής, «της άραίας κατά τούς Ταλμουδιστάς γλώσσης του Ιάφεθ, άνταξίας να εισέλθη εις τάς σκηνας του Σήμ,» αλλά και τήν γνώμη ή όποία επεκράτει παρ Έβραίοις ότι ή μετάφρασις ή Έλληνική των εβδομήκοντα ήτο πιστή.

Αν και σήμεραν, επικρατεί ή ιδέα τής προτιμήσεως έν παντι του πρωτοτύπου, οι Έβραίοι τής Πρεβεζης έν τω πιθανόν νεωτερισμω τους είχαν ποϋ να στηριχθουν και δογματικως.

M. X.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΚ ΧΑΝΙΩΝ

Κύριε Διευθυντά.

Λαμβάνομεν τήν τιμήν να φέρωμεν εις γνώσιν ύμων ότι ιδρύθη έν Χανίοις «Σιωνιστικός Σύλλογος» αποσκοπων τήν άνύψωσιν του εβραϊκου φρονήματος παρ τοις παρ ήμιν όμοδοξοις.

Τό διοικητικόν συμβούλιον άπετελέσθη υπό τής Α. Π. του Αρχιρραβΐνου Κρήτης Α. Εβλαγών επιτίμου Προέδρου, κ. κ. Τσίτσου Σαρφατη Προέδρου, Ίησούα Λεών Μαϊμων ύπροέδρου, Λέοντος Έβλαγών ταμίου, Ματαθία Σεζάνα γραμμικτέως, Δ. Ίσραηλ και Ηλία Όσμου συμβούλων.

Τό γεγονός τουτο σας αναγγέλομεν τοςούτω μάλλον εύχαρίστως καθ' όσον συναισθανόμεθα τό καθήκον να σας συγχαρώμεν δια τήν ένθάρρυνσιν ήν παρέσχεν ή εγκριτος ύμων Έπιθεωρήσις εις τήν μικράν Ίσραηλιτικήν κοινωσίαν μας αναπτέρωσασα τάς έν ήμιν έλπίδας τής φυλής.

Δέχθητε σὰς παρκαλοῦμεν, Κύριε Διευθυντά, τὴν ἔκφρασιν τῶν ἀδελφικῶν αἰσθημάτων μας.

Ὁ Γραμματεὺς
Μ. ΣΕΖΑΝΑΣ

Ὁ Πρόεδρος
Τ. ΣΑΡΦΑΤΗΣ

Σ. Ι. Ε. Δραττόμεθα τῆς εὐκαιρίας να εὐχαριστήσωμεν καὶ δημοσίᾳ τοὺς ἀγαπητοὺς Κρήτας ὁμοδόξους διὰ τὴν ἐπιδοκιμασίαν καὶ προθυμίαν ὑποστηρίξεως τὴν ὁποίαν τυγχάνει παρ' αὐτοῖς τὸ ἡμέτερον φύλλον. Οἱ Κρήτες Ἰσραηλιταὶ διεκρίθησαν εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ἔχουσι λαμπρὰν σελίδα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς φιλολογίας, με τοὺς Δαλμῆδιγο καὶ τοὺς Κωέν. Με τὴν νέαν αὔραν τῆς ἐλευθερίας δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θὰ ἀνταίσιαι καὶ δι' αὐτοὺς νέον στάδιον προόδου

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΚ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Κατὰ τὸ Πάσχα δύο ἑβραϊκὰ ἑορτὰ ἐωρτάσθησαν μεθ' ἑλῆς τῆς ἀπαιτουμένης ἐπιβλητικότητος καὶ μεγαλοπρεπειᾶς, χάριν εἰς τὴν ἐλευθερίαν τὴν ὁποίαν μᾶς ἔφερον ὁ τροπαιοῦχος ἑλληνικὸς στρατός.

Ἡ πρώτη ἡ τὴν δευτέραν ἡμέραν τοῦ πάσχα ἐωρτάσθησα διοργανώθη ὑπὸ τοῦ κοινωτικοῦ σχολείου *Talמוד Torah* με τὸν κ. Ἐπιστάτην διευθυντὴν ὄλων τῶν κοιν. σχολείων Θεσσαλονίκης ἐπὶ κεφαλῆς, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς πρώτης ἑβραϊκῆς ἀναγεννήσεως. Ἐλαθε δὲ χώρον ἐντὸς τῆς μεγαλητέρας συναγωγῆς τῆς Θεσσαλονίκης ἐνώπιον πλείστων σημαίνοντων μελῶν τῆς Ἰσρ. κοινωρίας μας, τοῦ Σοφ. Ἀρχιεραβίνου, ἐλλήνων τινῶν κληρικῶν καὶ μερικῶν ἀξιωματικῶν Ἑβραίων τοῦ Ἑλλ. στρατοῦ.

Ὁ κ. Ἐπιστάτην με τὴν δικαίρουν αὐτὸν εὐφράδειν ἐξεφώνησε λόγον πρῶτον Ἑβραϊστὶ κατόπιν Γαλλιστὶ ἐξάρας τὰς προόδους τοῦ Ἑθνικοῦ Ἰσραηλιτικοῦ κινήματος, τῆς Ἑβραϊκῆς γλώσσης καὶ ἰδίως τῆς ἀνατροφῆς ἣν οἱ μαθηταὶ τῶν κοιν. σχολείων λαμβάνουσι τονίσας συνάμα τὸ μέγα μέρος ὅπερ ὁ ἀπανταχοῦ Ἑβραϊσμός ἔλαβεν εἰς τὴν καθόλου προοδευτικὴν καὶ ἐκπολιτιστικὴν τῆς ἀνθρωπότητος δρᾶσιν. Κατόπιν χορὸς παιδῶν ἔψαλλε ὠρὰ ἀσμακτα, δύο τρεῖς μαθηταὶ ἀπήγγειλαν ποιήματα τῆς νέας Ἑβραϊκῆς φιλολογίας. Καὶ τέλος ὅλοι οἱ μαθηταὶ ὑψώσαντες μικρὰς σιωνικὰς σημαίας ἔψαλλον ἐκ νέου καὶ οὕτω ἔληξεν ἡ ὠρὰ αὕτη ἑορτῆ.

Ἡ ἑτέρα τῶν ἑορτῶν ἦτο ἡ τοῦ «Γιόμ ἀσέκελ» τοῦτέστι ἡ ἡμέρα ἣν οἱ Σιωνισταὶ ἔχουσι ἀφιερῶσαι εἰς τὴν ἐτησίαν πληρωμὴν τοῦ σέκελ. Ἐτελέσθη τὴν τρίτην ἡμέραν τοῦ Πάσχα, τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ σιωνικὸν κέντρον δικαιοσυστῆν με ἄνθη, με σιωνικὰς σημαίας, καὶ προσωπογραφίας μεγάλων ἀνδρῶν τοῦ Ἑ-

βραϊσμοῦ κτλ. Ἡ αἴθουσα ἦτο ὑπερπλήρης. Τὸν λόγον ἔλαβον πολλοὶ ῥήτορες: Ὁ ποιητικώτατος κ. Οὐζιέλ ὅστις μᾶς ὠδήγησεν διὰ τῆς φαντασίας εἰς τὴν βέουσαν μέλι καὶ γάλα χώραν, τὴν πλήρη ἀνθρώπων μυροέσσαν Παλαιστίνην, τὴν ποθητὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ, τὴν ὠραίαν νύμφην τοῦ Ἑβραϊσμοῦ Σιών. Κατόπιν ὠμίλησαν ὁ Πάριτος κηθηγητῆς τῆς γυμναστικῆς, ὁ διδάσκαλος Ρουμπησταῖν ἑβραϊστὶ, ὁ κ. Κόβο κηθηγητῆς τῆς Γαλλικῆς εἰς τὸ λύκειον Alcheh, ὁ κ. Ρεκανάτης καὶ τέλος ὀδιδευθυντῆς τῆς Avenir ἀκάματος κ. Φλωρεντίν ὅστις μετεδωκεν εἰς τοὺς ἀκροατὰς τὴν πρὸς τὴν χώραν τοῦ Ἰσραήλ ἀγάπην του: Ἐψάλη τέλος. ἐνθουσιωδῶς—τὸ σιωνικὸν ἄσμα ἀτικβᾶ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν πωληθέντων σεκλήμ ἀνήλθε τὸ ἑσπέρας εἰς 150, ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς εἶναι ἀρκετὸς διὰ τὸ πρῶτον τοῦτο ἔτος τῆς ἐλευθερίας. Ἀλλὰ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι τὸ ἐρχόμενον ἔτος θὰ εἶναι τοῦλάχιστον δεκαπλάσιος. Διότι τῶν ἀλύσεων τῆς ὑπὸ τοὺς Τούρκους δουλείας ἄπαξ θραυσθεισῶν ὁ Σιωνισμὸς εὐρίσκει πλέον ἐλεύθερον τὸν δρόμον τῆς ἀναπτύξεως.

Θεσσαλονίκη Πάσχα 5673.

ΗΛΙΑΣ Χ. ΚΟΕΝ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΚ ΚΑΙΡΟΥ

Φίλος ἀναγνώστης τῆς «Ἰσρ. Ἐπιθεωρήσεως» μᾶς εἶχε στείλει πρὸ τοῦ πολέμου ἐπιστολὴν πραγματευομένην τὰ τῆς δράσεως τῶν κοινοτήτων ὑπὸ μορφήν ὅπως διάφορον ἐκείνης εἰς ἣν εἴμεθα συνειθισμένοι. Εἰς προσεχῆς φύλλον, τώρα ὅτε λήξαντος τοῦ πολέμου, ὁ ἑλληνικὸς ἑβραϊσμός σημαντικῶς αὐξάνει καὶ ἐπίκειται ἡ σύγκλησις Συνεδρίου τῶν Ἰσραηλιτικῶν κοινοτήτων, θέλομεν δημοσιεύσῃ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ὑπὸ τὰ Στοιχεῖα Ι. Σ. Λ. κρυπτομένου φίλου μας, πρὸς εὐρεῖαν συζήτησιν.

Η ἸΣΡ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΕΒΡΑΪΚΟΥ ΚΟΣΚΟΥ

Ἑβραϊκὰ Ἐυεργετικὰ Ἐταιρείατα.

ΑΜΕΡΙΚΗ. Σύλλογος «Μπενὲ Μπερίτ» Συνέταιροι 35.254. Ἐδαπάνησε τὸ 1912 μόνον εἰς Σχολεῖα καὶ πτωχοὺς φρ. 2,100,000. Εἰργάσθη συντόμως πρὸς ἀπαλλαγὴν πολλῶν ἑβραϊδῶν ἐκ τοῦ ἀνηθικοῦ βίου (ἀγῶν κατὰ τῆς δουλείας τῶν λευκῶν) καὶ τῆς μὴ ἐπιψηφίσεως περιοριστικοῦ νόμου κατὰ τῆς εἰς Ἀμερικὴν μεταναστεύσεως. — Συνέλεξεν ἐράνους διὰ ὑποτρόφους διὰ τὸ Ἑβραϊκὸν Πολυτεχνεῖον

τῆς Κιάφας. Μετῆλθε προπαγάνδαν με διὰ λέξεις καὶ δημοσιεύσεις πρὸς διαφώτισιν τῆς κοινῆς γνώμης περὶ τῆς καταστάσεως τῶν Ἑβραίων ἐν Ῥωσίᾳ. Ὁ Σύλλογος ἐπέτυχεν τὴν διάλυσιν τῆς μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Ἀμερικῆς ἐμπορικῆς συμβάσεως, διότι ἡ Ῥωσία δὲν ἤθελε νὰ ἀναγνωρίσῃ τὰ διαβατήρια τῶν ἑβραίων ἀμερικανῶν. Τρία μέλη τοῦ Συλλόγου εἶχον προσκληθῆ εἰς γεῦμα παρὰ τῷ Προέδρῳ Τάφτ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος.

Ἡ «Ἀγαθοεργὸς τῶν Ἰουδαίων Γερμανῶν.»

Ἰδοὺ ἀειθμοὶ τινες τοῦ παρελθόντος ἔτους.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ. Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἡ Ἑταιρεία ἔλαβε δωρεὰς 300,000 φρ. Αἱ εἰσπράξεις τῶν συνεταίρων ἀνήλθον εἰς 1,200,000. Διὰ τὰς οἰκογενεῖας τῶν παθόντων εἰς τὸν Βαλκανικὸν πόλεμον ἐψήφισε βοήθημα περὶ τὰς 300,000 φρ. Ἡ Ἑταιρεία ἵδρυσεν νηπιαγωγεῖα καὶ ἄλλα Σχολεῖα εἰς Γαλικίαν, Ρουμανίαν, Βουλγαρίαν καὶ Τουρκίαν. Τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς Ἑταιρείας ἱδρύεται τὸ Πολυτεχνεῖον τῆς Κιάφας. Ἐχορήγησε βοηθήματα εἰς 17,762 μετανάστὰς ἐκ Ῥωσσίας εἰς Ἀμερικὴν, καὶ 270,000 ἐξοδεύθησαν διὰ τοὺς ἐρώσους ἑβραίους κτλ.

Παγκόσμιος Ἰσραηλιτικὸς Σύνδεσμος.

ΓΑΛΛΙΑ. Διατηρεῖ 275 σχολεῖα καὶ Διδασκαλεῖον ἀρρένων καὶ θηλέων εἰς Παρισίους· 2 γεωργικὰ Σχολὰς (Ἰόππην καὶ Τσεδέιδα Ἀλγερίας). Εἰς 36 πόλεις συντηρεῖ «ἔργον πρὸς ἐκμάθησιν τεχνῶν» ἀρρένων καὶ 20 ἐργαστήρια θηλέων, καὶ Σχολεῖον ἐπαγγελματικὸν εἰς Ἰερουσαλήμ. Τὰ σχολεῖα δὲν συντηροῦνται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τῶν Σύνδεσμον, λαμβάνοντα ἐπιχορηγήσεις ἀπὸ ἄλλας Ἑταιρείας, καὶ εὐεργέτας, ἀπὸ τὰς Κοινοτήτας, καὶ εἰσπράττονται διδάκτρα. Αἱ δὲ δύο γεωργικὰ Σχολὰ εἶχον περὶ τὰ 120,000 φρ. εἰσόδημα καλύπτοντα ἐν μέρει τὰ ἐξόδα. Ἡ δὲ ἐπαγγελματικὴ τῆς Ἰερουσαλήμ ἔχει εἰσόδημα τῶν διαφόρων ἐργαστηρίων τῆς 78,857 φρ. ἐνῶ τὰ γενικά τῆς ἐξόδα εἶναι 146,749. Μῶλα ταῦτα αἱ ἐπιχορηγήσεις τῆς Ἑταιρείας ἀνήλθον διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τὸ 1911 εἰς 1,740,673.

Ἡ ἀναγέννησις τῆς ἑβραϊκῆς

ΙΤΑΛΙΑ. Κατόπιν ἐνεργειῶν τοῦ Ἀρχιεραβίνου Φλωρεντίας αἰδ. Σ. Μαργουλιῆς πρόκειται νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν εὐγενῆ ἰταλικὴν πόλιν ἡ διδασκαλία τῆς ἑβραϊκῆς ὡς ζωντανῆς γλώσσης.

Σ. Ι. Ε. Τί περιμένουν οἱ πρόεδροι τῶν ἑλληνικῶν ἑβραϊκῶν Κοινοτήτων;

Ἑκθεσίς Μπετσαλέλ

ΤΕΡΓΕΣΤΗ. Ἡ ἐν Ἰερουσαλήμ Τεχνικὴ Σχολὴ Μπετσαλέλ διοργάνωσε τὸν παρελθόντα μῆνα ἑκθεσιν ἔργων εἰς Τεργέστην. Ἐξετέθησαν ἀντικείμενα ἀργυρᾶ, ὀρειχάλκινα καὶ χάλκινα, ἐκ ξύλου σαλιστοῦ, ἐξ ἀβορίου καὶ ἐξοχοὶ τάπητες με συμβολικὰ ἑβραϊκὰ μοτίβα. Ἡ ἑκθεσίς, ἂν καὶ ἡ Κοινότης Τεργέστης δὲν εἶχε παρασκευασθῇ καταλλήλως διὰ νὰ τὴν κατανοήσῃ ἐπέφερε 3,000 φρ.

Σ. Ι. Ε. Ἡ «Μπετσαλέλ» ἀπασχολεῖ σήμερον 500 ἐργάτας, ἐκτιμῶνται δὲ τὰ προϊόντα τῆς διὰ τὴν κομψότητα καὶ τεχνικὴν ἀξίαν τῶν.

Τρεῖς ἑβραῖαι ὑπουργοῖναι

ΓΑΛΛΙΑ. Ἐκ τὸ ἀγγλικὸν Ὑπουργεῖον ἔχει τρεῖς ἑβραίους ὑπουργοὺς (Σάμουελ, Μόνταγκου καὶ Ἰσακ) τὸ γαλλικὸν ἔχει τρεῖς... ἑβραίας, τὰς Κυρίας Κλέτς (τοῦ ἑβραίου ὑπουργοῦ) τὴν Καν Μπωσδὶν τῶν Ναυτικῶν καὶ τὴν Καν Μπεσνὰρ τῆς Ἑργασίας.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ. Ὁ μέγας Βερολινέζος ἑβραῖος τραπεζίτης Μπλατχρέδερ ἐδώρησε ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 65ης ἐπετηρίδος του ἐν ἑκατομύριον μάρκα διὰ Οἶκον ἀναρρωνιόντων ἀνεξαρτήτως θρησκείματος, προσέτι δὲ καὶ 500,000 μάρκα εἰς τὸ ταμεῖον συντάξεων τῶν ὑπαλλήλων του.

ΑΜΕΡΙΚΗ. Τὸ ἐξῆς διὰ τοὺς ἀμφιβάλλοντας ὅτι οἱ Ἑβραῖοι δύνανται νὰ γίνοντο γεωργοί.

Ἐπίσημος στατιστικὴ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἀναφέρει ὅτι 3,718 γεωργικὰ καθιδρύματα ἀξίας 250,000,000 φρ. εὐρίσκονται εἰς χεῖρας ἑβραίων. Οἱ δὲ ἑβραῖοι οἱ ζῶντες ἐν Ἀμερικῇ ἐκ τῆς γεωργίας συμποσοῦνται εἰς 18,600.

ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ. Ἡ προεδρεία μετὰ τοῦ κ. Ραββίνου προέβησαν εἰς νέαν ἀπόπειραν παρὰ τῇ Ἑταιρείᾳ «Hilfverein» Βερολίνου διὰ διδάσκαλον ἑβραϊκῆς. Εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν ὅτι ματαιοπονοῦν, καὶ ὅτι τὰ μέσα πρέπει νὰ εὐρεθοῦν ἐδῶ ἐπὶ τόπου;

— Τὴν Κυριακὴν 21 Ἀπριλίου ἐκηδεύθη ὁ ἐνταῦθα ἀποθανὼν Ἰακώβ Κολονυμὸς ἐκ Κερκύρας. Ὁ μεταστὰς ἀδελφὸς τοῦ κ. Πατριτικοῦ Κολονυμοῦ τραπεζίτου καὶ πατρὸς τοῦ κ. Ἰσακ Κολονυμοῦ ὑποδιευθυντοῦ τῆς Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἐν Κερκύρᾳ, ἀνῆκεν εἰς οἰκογενεῖαν πολλὰς ὑπηρεσίας προσενεγκούσαν εἰς τὴν Κερκυραϊκὴν Κοινότητα. Ἐχρησιμάτισε, δὲ ἐκ τῶν πρώτων ἱδρυτῶν καὶ ὑποστηρικτῶν τοῦ Συλλόγου «Ὁμόνοια» ὁ ὁποῖος συντηρεῖ βιβλιοθήκην, ἀναγνώ-

στήριον και από τινος ἤρχισε νὰ γίνη και δρα-
στικώτερον ὠφέλιμος εἰς τὴν Κοινότητα τὴν
Ἰσραηλιτικὴν. Ὁ δὲ μεταστάς ὑπῆρξεν υἱὸς και
ἀδελφὸς ἀπαράμιλλος, τρυφερός σύζυγος και
πατὴρ εὐτυχήσας νὰ ἴδῃ εὐήμεροντα τὰ τέ-
κνα του.

ΛΑΡΙΣΣΑ. Ὁ κ. Ἀβραάμ Μ. Κωὲν μέλος
τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου ἀπέκτησε ἄρρεν
τέκνον. Ὁ κ. Κωὲν δέχεται συγχαρητήρια
τῶν φίλων και συγγενῶν δι' ἐντύπων σιωνικῶν
τηλεγραφημάτων.

Ἐστειλαν εἰς τὸν κ. Κωὲν τοιαῦτα συγχα-
ρητήρια τηλεγραφήματα ἐξ ὧν γνωρίζομεν
μέχρι τοῦδε οἱ κ. Δρος. Ἀβρ. Χάμ. Ἀλχ.
νάττης και ὁ διευθυντὴς τῆς Ἰσρ. Ἐπιθεω-
ρήσεως.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. Ἰδρύθη τῆ πρωτοβουλία
πολλῶν νέων Σύλλογος «Νορδάου» σκοπὸν ἔ-
χων τὴν διάδοσιν τῆς ἐβραϊκῆς γλώσσης διὰ
νυκτερινῶν μαθημάτων, λαβόντων ἤδη ἔναρξιν
Ὁ Σύλλογος ἔχει προσωρινῶς τὴν ἔδραν του
εἰς τὸ «Πρακτικὸν Ἐμπορικὸν Σχολεῖον» τὸ
διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ ἀκαμάτου κ. Ἀλσέχ.

— Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔδωκε 2,500
δρ. ὡς βοήθημα εἰς τοὺς πτωχοὺς Ἰσραηλίτας
κατὰ τὸ Πάσχα.

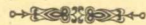
Τῆ πρωτοβουλία τῆς Δδος Ραχὴλ Κωὲν
συνεστήθη τμημα γυναικείον τοῦ γυμναστικοῦ
συνλόγου «Μακκαβί.»

— Εἰς τὴν Ἰσραηλιτικὴν Σχολὴν τοῦ κ.
Μπερναδὸτ ἤρχισαν ἔσπερινὰ μαθήματα ἐλ-
ληνικῆς.

Ἡ ὠραία πρωτοβουλία εἶναι ἀξία ὑποστή-
ριξεως.

ΚΕΡΚΥΡΑ. Ὁ ἀρχιεραββίνος και ἡ Κυρία
Καλὸ μετέβησαν νὰ περάσουν τὰς διακοπὰς
ἐνὸς μηνὸς εἰς τὴν Ἰταλίαν.

ΠΡΕΒΕΖΑ. Εἰς σιωνικὴν συνεδρίασιν εἰσε-
πράχθησαν ἔσχατως ὑπὲρ τοῦ Σιωνισμοῦ περὶ
τὰς 300 δραχμάς.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΩΡΗΤΩΝ

ΥΠΕΡ ΤΟΥ «ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΒΡΑΪΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ»,

Χρυσῶν βιβλίων.

Κα Φορτουνη Δ. Καλαμάρο φρ. 10, Ραχὴλ
Βαροῦχ φρ. 20, Κλάρα Σ. Κοὲν φρ. 3, Ἐθ-
θυμία Μ. Λεβὴ φρ. 6, Ἐσθὴρ Δ. Λεβὴ φρ.
5, Ροζίνα Λεβὴ φρ. 10, Ἄννα Γκανῆ φρ. 5,
Ραχὴλ Λεβὴ φρ. 3, Ζωὴ Λεβὴ φρ. 10, Ἐμ-
λία Μ. Μωϋσῆ φρ. 1, Ἐσθὴρ Λεβὴ φρ. 3,
Δούλα Μ. Βαροῦχ φρ. 4, Ἐσθὴρ Ματαθία
φρ. 4, Ραχὴλ Σ. Μεγῆρ φρ. 8, Ἐθθυμία Σ.
Μωϋσῆ φρ. 2, Κοσ Ροβέρτος Μεγῆρ φρ. 1,
Κα Σοφία Ι. Δαφφᾶ φρ. 5, Δούνα Α. Ἀβδελά

φρ. 2, Ἐσθὴρ Ζ. Λεβὴ φρ. 10, Ἐσθὴρ Ζ.
Δασκαλάκη φρ. 2, Ραχὴλ Μ. Μιζᾶν φρ. 5,
Μαρίκα Α. Μιζᾶν φρ. 5, Μαρίκα Ἰωνᾶ
Σακκῆ φρ. 4, Ἄννα Λεβὴ φρ. 5, Ἄστρο Ι.
Λεβὴ φρ. 2.50, Ρεβέκα Χ. Πολίτου φρ. 5,
Χρυσόφρα Β. Δασκαλάκη φρ. 4, Σαρρίνα Φ.
Ναχμία φρ. 3, Κοσ Σαμπεθαί Κοὲν φρ. 1,
Μωϋσῆς Πολίτης φρ. 2, ὁ Κοσ Ἰαββίνος Μωϋ-
σῆς Πέσαχ φρ. 2, Ι, Κοὲν φρ. 5, Ἰακώβ
Χακκῆ φρ. 5, Σαμουήλ Κοὲν φρ. 2, Κα
Σαρρίνα Δ. Σαρφατῆ φρ. 1, Κοσ Ἰωσήφ Ὁ-
βαδίας φρ. 1, Μωϋσῆς Μ. Μισδραχῆς φρ. 2,
Ἰσαὰκ Νεφούσης φρ. 1, Δις Ῥεβέκα Λεβὴ
φρ. 1, Κα Δούνα Ἠλ. Κωστῆ φρ. 5, Ζαφύρα
Βίκτωρ Πολίτη φρ. 2, Μπαισέβα Χαῖμ Κω-
στῆ φρ. 2, Ζιμπούλα Ἰωσήφ Κωστῆ φρ. 4,
Μαρίκα Α. Βουρλά φρ. 3, Ροζίνα Μ. Κοφ-
ρίνα φρ. 10, Λουίζα Μάρκου Γκανῆ φρ. 10,
Ξανθὴ Ζ. Μουριζούκου φρ. 5, Λούλα Σαμπε-
θαί φρ. 1, Κοσ Δονάτο Σ. Φραιζῆ φρ. 2,
Ἰσραηλιτικὴ Κοινότης Βόλου φρ. 25, Διά-
φοροι φρ. 10.50.

Ἐν ὄλφ φρ. 250.—

Ἐκ διαφόρων ἄλλων.

Κοσ Ἰωσήφ Ρ. Λεβὴ ἐκ Κα
λαμῶν φρ. 10, Κοσ Βενιαμὴν Βε-
ραχᾶ ἐκ Πειραιῶς φρ. 5, Κοσ
Μπαιτίνο ἐξ Ἀθηνῶν φρ. 5.

Ἐν ὄλφ φρ. 20.—

Γοῦται ἐν Παλαιστίνῃ.

Ὁ Κοσ Λέων Ναχαμούλης ἐπὶ
ἀναρρώσει του προσέφερεν δι' ἐν
και ἤμιον στρέμμα γῆς φρ. 75.—

Κυτῖα συλλογῆς ὑπὲρ τοῦ

«Ε. Ε. Κ.»

Ἀριθ. Κ. 682 Κοσ Χαῖμ Ἡλίας
Κοὲν ἐκ Τρικινάων φρ. 5,60,
Ἀριθ. Κ. 679, Κοσ Ἡλίας Ι.
Κοὲν ἐκ Τρικινάων φρ. 12,40.

Ἐν ὄλφ φρ. 18.—

Ὀλικὸν ἐκ φρ. 363.—

ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΥΠΕΡ ΤΗΣ «ΙΣΡ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ».

Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος συνεισέφερον ἐκτὸς τῆς
συνδρομῆς ὑπὲρ τοῦ φύλλου οἱ ἐξῆς πρὸς οὓς
ἐκφράζομεν τὴν ἀπειρον εὐγνωμοσύνην μας,

Κοσ Α. Κωνσταντίνης δρ. 100.

» Ἀσέρ Λευῆς » 50

» Χαῖμ Η. Κωὲν » 60

Ἐπανελάθον δὲ τὴν συνεισφορὰν μέχρι
τοῦδε οἱ κ. κ. Κωνσταντίνης και Λευῆς ὁ δὲ
κ. Ἀλφρέδος Ρότσιλδ μᾶς ἐπληροφόρησε νὰ
ληφθῆ ὑπ' ὄψιν διὰ δρ. 100 ἐτησίως, ὡς
ἐνθάρρυνσιν διὰ τὴν προσπάθειαν τῆς διευθύν-
σεως πρὸς βελτίωσιν τοῦ φύλλου.

Η «ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΣ»

Σκοπὸν ἔχει :

α) Τὴν συνενόησιν μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτικῶν
κοινοτήτων χάριν τῶν κοινῶν συμφερόντων
διαχειριστικῶν τε και πνευματικῶν.

β) δημοσιεύσεις περὶ τῆς ἱστορίας, φιλολογίας
και διδασκαλίας τοῦ Ἑβραϊσμοῦ.

γ) ἀνασκευὴ διὰ τῆς ἱστορίας και τῆς λογικῆς
τῶν κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν ὑφισταμένων εἰ-
σέτι προλήψεων.

δ) ἀνύψωσις τοῦ ἠθικοῦ και πνευματικοῦ ἐπι-
πέδου τῶν ὁπαδῶν τοῦ Ἑβραϊσμοῦ, τοῦθ'
ὅπερ ἔδει νὰ εἶναι τὸ πρωτεῖον μέλημα πάν-
των τῶν δογμάτων, διὰ τὴν προσέγγισιν μεταξὺ
των τῶν ἀνθρώπων, ὑπεράνω πάσης προσ-
καίρου διαφορᾶς δόγματος ἢ ἔθνους, ἰδίᾳ δὲ
ἢ μεταξὺ Ἰσραηλιτῶν ἐλλήνων και τῶν συμπο-
λιτῶν των στενωτέρᾳ προσέγγισις.

Πρὸς τοῦτο ἢ «Ἰσρ. Ἐπιθεώρησις» ἔχει
ἀνάγκην τῆς ὑποστηρίξεως τῶν ἐν Ἑλλάδι
δροδόξων, ἰδίᾳ δὲ τῶν εὐπόρων και τῶν Συμ-
βουλίων τῶν Κοινοτικῶν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κοσ Χ. Κοὲν. Ἐλήφθησαν συνδρομαὶ και συνεισφορὰ
παρελθόντος ἔτους δρ. 60. Εὐχαριστοῦμεν — Ἐβραϊ-
Γεννάδιον πρέσβυν Λονδίνου. Comm. Nino Olivetti Con-
sole Generale Grecia Firenze. Ἐλήφθησαν συνδρομαὶ
εὐχαριστοῦμεν. — Ν. Lévy Rouen, Regu. Dr. Chajes Tri-
este. M. Schwab. Paris Merci. — Κοσ Ν. Ματαθίαν δι-
κηγόρον. Γίνεται ἐνέργεια. — Κοσ Ἡλίας Τεργέστην.
Μὴ ἀπορεῖτε. Ὁ πλοῦτος δὲν συμβαδίζει πάντοτε μετ' τὸν
ἀλτροῦσμόν. Οἱ ἐξ Ἀνατολῆς προπάντων ἐρχόμενοι
εἰς Εὐρώπην, νομίζουν τίτλον εὐγενείας νὰ ἐγκατα-
λείπουν τοὺς πτωχοὺς συμπατριώταις των. — Κοσ Ν.
Θεσσαλονίκην. Θέλετε νὰ μάθῃ ὁ υἱὸς σας ἐβραϊκά ;
Δὲν ὑπάρχει παρά ἕνας τρόπος. Βάλτε το εἰς τὸ Σχο-
λεῖον τοῦ κ. Ἐπστέιν. — Τ. Σαρφατῆ. Ἐλήφθησαν 4
συνδρομαὶ. Εὐχαριστοῦμεν. — Κοσ Π. Βελέτην Κέρκυ-
ραν. Στείλατε παρακαλῶ κατάλογον τῶν πληρωσάν-
των και μή' και ἐκείνων ἰδίᾳ οἱ ὅποιοι ἀνέλαθον δι'
ὑπογραφῆς τὴν συνδρομήν. Mr Alchah. Salonique. Pas
reçu de manuscrit James Angel esqr. N. York Περι-
μένω γράμμα σας. — Κοσ Α Βόλον. Ἰδοὺ ἡ διαφορὰ. Ἀρ-
χιραββίνος εἶναι ἀνώτερος τίτλος ραββινικός. Ραββίνος
κατώτερος. Δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῆ Ἀρχιραββίνος
ὁ μὴ ἔχων τὸν τίτλον τοῦ Μορένου Ἀράβ. Ἐκτὸς τού-
του, μία μικρὰ Κοινότης διὰ νὰ ἔχῃ ἀρχιραββινάτον,
πρέπει νὰ διαθέτῃ ἔξοδα παραστάσεως, ἄλλως τε δει-
κνύεται..... οὐχὶ σοβαρὰ. Κοσ Ι. Λευτὴν Μιλάνον—
Κοσ Ι. Μπεράχαν. Ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν.

REVUE ISRAËLITE

POLITIQUE ET LITTÉRAIRE

ORGANE DES ISRAËLITES DE LA GRECE

PARTIE FRANÇAISE

Mr le Grand Rabin

Ehrenpreis et sa politique

Mr le Grand Rabin Ehrenpreis est le
chef spirituel des Israélites de Bulgarie
Il est un grand savant doué d'une grande
activité. Il est connu très avantageuse-
ment dans le monde scientifique. Il
est à regretter q'un homme de la même
valeur intellectuelle ne soit pas à la tête
de l'hébraïsme grec à Athènes. Mais cela
est une affaire qui regarde l'avenir et
que Gouvernement et Communautés ré-
gleront d'un commun accord. Révenons
au Docteur Ehrenpreis. Il a exalté le
regime d'égalité dont les israélites jouis-
sent en Bulgarie. C'était son droit, plus
encore c'était son devoir.

Mais là où le Dr. Ehrenpreis débordé
son droit et ses attributions, est lorsqu'il
se met à faire de la politique commer-
ciale, voire même internationale, en par-
lant d'un avenir commercial brillant de

Salonique sous la Bulgarie et de l'état
précaire qui lui serait resersé sous la
Grèce!

Ya-t-il besoin de confuter Mr. Eh-
renpreis? Qu'en sait il des questions de
commerce? A ce propos nous le renvoyons
à ce que dit Mr. Coffinas. Puis, sur le
regime grec, le Dr. Ehrenpreis aurait
mieux fait de lire l'histoire de la Grèce
moderne et de mettre en effet le projet
de son voyage à Salonique.

L'histoire lui aurait appris que parmi
les Etats balkaniques, la Grèce n'a pas
attendu n'importe quel Congrès pour
octroyer la pleine jouissance des droits
politiques aux Israélites. Ceux-ci en effet
sont les égaux de leurs concitoyens dès
1830!

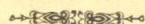
Les israélites des îles ioniennes notam-
ment avaient entrepris une campagne
de presse pour l'obtention des droits po-
litiques que le Protectorat anglais leur
refusait et ont fait cause commune avec

leurs concitoyens pour l'annexion de l'île à la Grèce.

Le Dr. Ehrenpreis en empiétant sur le terrain de son collègue le grand Rabbin de Salonique, est allé à l'encontre de l'esprit juif, esprit de concialition entre les peuples et non fauteur de haines et de rancunes.

D'ailleurs non seulement le grand Rabbin de Salonique s'est chargé de mettre les choses à point, en déclarant avec le tact et la sincérité qui le caractérisent la reconnaissance des israélites saloniens envers l'esprit de justice et de libéralisme des autorités helléniques, mais les israélites saloniens aussi : Mr. Sam. Carasso et le bien connu député Manuel Carasso, qui tout en se déclarant pour l'autonomie de la Macédoine avoue que les israélites préfèrent l'administration grecque à n'importe quelle autre balkanique, les Grecs étant un peuple vraiment civilisé.

LA REVUE ISRAËLITE

M. Coffinas et les Israélites

Dans une interview à la «Néa Iméra» sur l'avenir de Salonique, Mr. Coffinas le Directeur bien connu des servies financiers en Macédoine, confute les dires de Mr. Popoff du Bureau de statistique de Sofia par des arguments preemtoires dont voici quelques uns en resumé. «Une ville commerciale ne peut que gagner si elle passe dans les mains d'un peuple et d'un Etat commerciaux. Or, les grecs ont de plus grandes qualités commerciales que les bulgares.

Les Grecs ont une puissante marine marchande que les Bulgares n'ont pas et qui aidera à faire de Salonique une grande ville de transit.

«L'hinterland qui restera à la Grèce sera augmenté des territoires qui iront à la Serbie. Puis il y a l'Épire et les îles

«Les grandes cascades d'eau du territoire grec (Vodena, Niaoussa) favorise ront l'industrie sous un regime de liberté.

«Le port de Salonihue n'aura rien à craindre du Pirée, tout comme depuis l'annexion de la Thessalie à la Grèce, Volo a pu se developper sans que le Pirée eût rien à perdre.

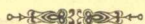
«Au contraire, si Salonique ne sera grecque, les deux ports du Pirée et de Volo, feront une concurrence acharnée à Salonique, surtout après la jonction des

chemins de fer helléniques aux européens.

«L'element israelite n'aura rien à craindre du changement de regime. L'Etat grec et les hellènes en général apprécient les hautes qualités commerciales des Israélites. La concurrence entre grecs et israelites, ne fera qu'augmenter l'importance commerciale de Salonique.

«Il est acquis que sans la concurrence le commerce s'etiole et depérit. Dans aucun autre pays, les israelites ne prospèrent mieux et ne sont plus estimés qu'en Hollande et en Angleterre, pays dont les habitants possèdent en haut degré le genie commercial».

Nous, qui connaissons Mr. Coffinas de longue date, pouvons assurer que son opinion sur les israelites n'est pas d'occasion. Il fut toujours animé des mêmes sentiments. Il y a justement un an, Mr. Coffinas, dans une excursion à la fabrique de carbure de M. Costantinis, l'eminent financier avait bu à l'initiative et activité des fils d'Israël et a fait justice des calomnies de nos detracteurs (voir le numéro de Mai 1912 de cette Revue). Et cette même «Revue» fondée pour faire connaître les hébreux et l'Hébraïsme a eu en M. Coffinas un ami de la première heure.

LA LANGUE HÉBRAÏQUE

J'ai parlé à deux reprises dans la partie grecque de ce recueil de la langue hébraïque telle qu'elle est enseignée aujourd'hui. J'y ai prouvé qu'un changement dans la méthode d'enseignement s'impose, non seulement pour des motifs nationaux et religieux, mais aussi pour des raisons pedagogiques, je dirai même hygiéniques et pratiques.

L'enseignement tel qu'il est donné aujourd'hui est quelque chose de ridicule avant tout, parce qu'il est confié entre les mains de gens qui ne connaissent pas la langue. Or, pour enseigner une langue, il faut d'abord la connaître. Le contraire ne se voit que parmi les israelites. Puis, l'enseignement tel qu'il est fait aujourd'hui, dans la plupart des communautés, n'est qu'un moyen d'ennui de torture pour les pauvres enfants. Et en fin de compte, avec quels resultats ? Pour arriver à baragouiner quelques

mots d'hébreu dans les prières? Ne vaudrait ils mieux, et ne sont ils plus cohérents là-dessus les reformistes, de les prononcer dans le langue qu'on comprend?

En enseignant l'hébreu par des maîtres modernes on a ces resultats: 1) Nos enfants gagnent en gaité par un enseignement rationnel et vivant 2) On parvient avec le même effort, ou mieux avec les mêmes heures d'enseignement par semaine, car l'effort par la methode moderne est moindre, à des meilleurs resultats, puisque l'élève parvient à *apprendre* la langue qu'on lui enseigne.

3) Cette langue ancestrale non seulement devient édifiante pour l'élève devenu homme, dans ses prières, mais elle lui procure la suprême jouissance, de lire la littérature ancienne et moderne de son peuple, c'est qui devrait être le plus grand bonheur, le plus grand trésor moral, qu'un père juif pourrait souhaiter pour ses enfants.

4) L'hébreu, étant la langue du peuple hébreu en Palestine, et en partie la langue internationale des hébreux, la nouvelle méthode met à même nos enfants à l'employer soit en Palestines même, soit dans leurs correspondances et conversations avec de coreligionnaires

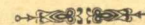
5) Enfin dans cette période de reveil, du monde arabe, l'hébreu appris facilement dans notre jeunesse nous rend plus abordable plus tard l'étude des autres langues semitiques vivantes. Etant donné les multiples avantages de la méthode moderne on se demande : comment est-ce qu'il y ait encore des administrateurs de Communautés, et des parents juifs qui n'optent pas pour cette nouvelle méthode, qui avec un effort moindre, et les mêmes heures d'enseignement, donne de plus grands résultats ?

L'HÉBRAÏSTE

P. S. J'ai constaté avec plaisir à Salonique que l'Alliance Israélite de Paris, qui contrairement à ce qu'on a fait croire ne s'est jamais opposée aux louables initiatives, permet bien dans ses écoles l'enseignement rationnel de l'hébreu toutes les fois qu'elle se trouve en presence des professeurs capables de le faire.

—On m'écrit de Florence qu'incessamment on introduira dans cette éclairée Communa uté l'étude de l'hébreu comme langue vivante.

L'HÉB.

CES JOURNALISTES ! UN DEMENTI SIGNIFIANT

Des gens intéressés ou frivoles debitent sur Salonique dès l'occupation grecque, des racontars malveillants et faux. Il y a des journalistes israelites qui voient partout de l'antisémitisme et qui a force d'en parler le créent, et le rependent dans le monde. Comme il y a partout *par atavisme des gens hostiles aux hébreux*, lorsque des dilettanti du journalisme s'évertuent à reprendre la nouvelle que dans un pays X on fait de l'antisémitisme, cela ne fait qu'encourager à l'imitation des velleités latentes en d'autres pays. Donc, de la circonspection pour notre intérêt même. Le Dr. Ehrenpreis dont nous parlons dans une autre colonne, est la victime de ces calomnies.

Dans notre pays, il n'y a aucune sorte de fanatisme, ni de religion ni de race. Aucune personnalité grecque, du monde politique, religieux, scientifique n'a jamais émis des idées hostiles soit contre les israelites soit contre n'importe quelle autre nationalité ou religion.

Ainsi M. H. Lazzaro a été bien inspiré d'envoyer le démenti suivant à notre distingué confrère «L'Aurore» de Constantinople, dont la bonne fois a été surprise. Ce démenti non seulement met les choses à point en ce qui regarde M. H. Lazzaro mais c'est l'affirmation formelle de part d'une personnalité marquante de la haute Société hellénique, des sentiments élevés de libéralisme qui l'honorent.

Voici le démenti du Directeur de la Banque d'Orient.

Monsieur Loucien Sciuto
Directeur Propriétaire de l'«Aurore»
Constantinople

Monsieur,

J'ai eu connaissance du numéro de votre journal en date du 11 Avril 1913 publiant une correspondance de Salonique dans laquelle je trouve mention de mon nom.

Votre correspondant fait erreur en me prêtant à propos de l'assassinat du feu le Roi Georges les paroles suivantes; «C'est assez, la mesure est comble, nous ne pouvons plus couvrir les Juifs».

Je n'ai jamais ni prononcé ni pensé de pareilles stupidités ou méchancetés et j'attends de votre courtoisie de vouloir

bien publier dans votre honorable journal que je démens catégoriquement cette assertion de votre correspondant.

J'ajouterai même qu'à ma connaissance personne n'a à aucun moment soupçonné les juifs de Salonique d'avoir soit directement soit indirectement participé à cet odieux attentat.

Parmi les quelques rares et regrettables accidents qui sont survenus à Salonique, dans le premier moment de confusion, après l'assassinat du Roi, j'ai su qu'un Israélite, un seul, a été blessé par un gendarme. Cette personne était sourde et avait continué à courir malgré l'injonction de s'arrêter.

Ce que je puis affirmer c'est qu'il n'y a de la part des Grecs non seulement aucune haine envers les Juifs en général, mais au contraire le vif désir de vivre partout avec eux dans les meilleurs rapports fraternels, et spécialement ici à Salonique de poursuivre ensemble l'œuvre de civilisation pour le plus grand bien de notre patrie commune.

Veuillez agréer, Monsieur le Directeur, l'expression de mes sentiments les plus distingués,

(Signé) C. Hadji Lazaro

SOMMAIRE

du présent numéro.

Le Roi Solomon (suite) par A. Panaïotidis inspecteur supérieur des finances.

Psaumes babyloniens par le Prof Dïovouniotis.

Danaens et Danites par l' Hébraïste.

Peut-on lire la meghillah en grec ? par M. C.

La guerre grecoturque en images. Deux croquis hébraïques.

Saoraïm. Poésies du Dr. Kaminka.

L'autodafé de Judas supprimé.

Juifs allemands !

Une interview avec le Président de la Communauté de Chalcis.

L'élégie en l'honneur du Roi Georges.

La langue hébraïque.

Mr. Coffinas et les israélites.

Sommités israélites.—Unger. Brandes.

Mr. le Rabbin Ehrenpreis—Correspondances.

Communautés grecques—Dans le monde israélite. etc. etc. etc.

HOTEL CENTRAL

Avec restaurant

Sur le quai

Salonique

VARSANO ET MOCHÉ

Restaurant

CACHER

Salonique

Sur le quai

SELOMO ABRAVANEL

Changeur

Rue Sabri iacha

Salonique

Institut pratique de commerce

J. ALCEM

externat-internat

(langue hébraïque vivante)

Salonique

Près du quai

MONOTYPE

(Américaine)

Plus perfectionnée que la lynotype

Choisie comme la meilleure

par la Typographie nationale

Représentant : K. Trimeris

Athènes

NISSIM MATATIA

Avocat

Roggoti Han 29.

Salonique

ΙΣΑΚ ΜΑΤΑΘΙΑΣ

Ἀναλαμβάνει παραγγελίας

ἐνεργεῖ ἀποστολὰς

Θεσσαλονίκη

ÉCOLE FRANCO-ALLEMANDE

Enseignement

Secondaire et commercial

Externat-Internat en famille

Salonique

Rue Kasandjilar près du Tcharchi

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

Κεφάλαιον καταβεβλημένον

Δοχ. 60,000,000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ :

Ἐν Ἑλλάδι : Ἐν Πειραιεῖ, Πάτραις, Σύρω, Καλάμαις, Τριπλίει, Βόλω, Ἀρισση, Ἀργινίω καὶ Καρδίτση.

Ἐν Κρήτῃ : Ἐν Χανίοις, Ἡρακλείω καὶ Ρεθύμνω.

Ἐν Τουρκίᾳ : Ἐν Κων(πόλει, (Ἐποκατάστημα ἐν Γαλατῇ μετὰ Πρακτορείου ἐν Σταμπούλ), Ἀμισῶ, Τραπεζοῦντι, Κερασούντι, Πάφρω, Σμύρνῃ, Χίω, Μερσίνη, Ἀδάνοις, Ταρσῶ, Θεσσαλονίκῃ, Σέρραϊς, Καβάλλᾳ, Εἰνὸβῃ, Δεῦραγάτς καὶ Ἰωαννίνοις.

Ἐν Αἰγύπτῳ : Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (μετὰ παραρτήματος ἐν τῇ συνοικίᾳ Midan), Καῖρω (μετὰ παραρτήματος ἐν τῇ συνοικίᾳ Mousky), Ζαγαζικίω, Μανσούρᾳ, Μιτ-Γκάμερ, Τάντᾳ καὶ Μπενί-Σουέφ.

Ἐν Λονδίνω, (No. 22 Fenchurch Street), ἐν Ἀμβούργῳ (Dombhof, Mönckebergstrasse 18), ἐν Λευκωσίᾳ (Κύπρου), ἐν Λιμνένι-Βαθέος (Σάμου), ἐν Χαρτοῦνι καὶ ἐν Λιμνένι-Σουδάν (Σουδάν).

Διοικητικὸν Συμβούλιον

Σ. Φραγκιάδης, Πρόεδρος, Ἰω. Μπότσας, Ἀντιπρόεδρος. Κ. Βερούχ Ε. Ἐμπειρίκας, Ε. Εὐγενίδης, Δ. Ζαρίφης, Γ. Ἡλιάσκος, Δ. Ε. Ἡλιόπουλος, Ζ. Κ. Μάτσας, Ἐμμ. Α. Μπενάκης, Βαρῶνος Δε Νεφλίτς, Ἐμμ. Ροδοκανάκης, Μαρκήσιος Δε Ρεβερωῶ, Μιχ. Σαλβάγος Διον. Στεφάνου.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς

Z. K. MATSAS

Διεύθυνσις Τηλεγραφικὴ

Ἀθηναϊκὴ Athenocles

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐκτελεῖ πᾶσαν τραπεζικὴν ἐργασίαν, ἥτις : Προεξορλήσεις ἐμπορικῶν γραμματίων καὶ συναλλαγματικῶν Προκαταβολὰς ἐπὶ χρεωγράφων καὶ ἐμπορευμάτων, Εἰσπράξεις τοκομεριδίων, παντὸς εἶδους χρεωγράφων, φορτωτικῶν, συναλλαγματικῶν, γραμματίων ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ. Ἐκτελεῖ χρηματιστικὰς ἐντολάς, Ἐκδίδει ἐπιταγὰς, πιστωτικὰς ἐπιστολάς καὶ τηλεγραφικὰς, ἐντολάς πληρωμῶν ἐν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ, Ἀνοίγει τρέχοντας λογαριασμοὺς ἡγγυημένους, Δέχεται καταθέσεις χρεωγράφων πρὸς φύλαξιν ἀντὶ ἐλαχίστων δικαιωμάτων καὶ ἐνοικιάζει διαμερίσματα χρηματοκιβωτίων διαφόρων διαστάσεων ὑπὸ ὄρους λίαν εὐνοϊκοῦ διακονοῦ.

BANQUE D'ATHÈNES

SOCIÉTÉ ANONYME

Capital entièrement versé dr. 60,000,000

Réserves dr. 10,480,000

SIEGE SOCIAL : ATHENES

SUCCURSALES :

En Grèce: Le Pirée, Patras, Syra, Calamata, Tripolitsa, Volò et Larissa, Agrinion et Carditsa.

En Crète: La Canée, Gandie et Retymno.

En Turquie: Constantinople (Succursale à Galata avec Agence à Stamboul), Samsoun, Trébizonde, Kérassunde, Bafra, Smyrne, Chio, Mersine, Adana, Tarsous, Salonique, Serrès, Cavalla, Xanthi, Dé-déagatch et Jannina.

En Egypte: Alexandrie (avec bureau-annexe dans le quartier Midan), Le Caire (avec bureau annexe dans le quartier du Mousky), Zagazig, Mansourah, Mit-Hamr, Tantah et Beni-Souef.

A Londres: (No 22 Fenchurch street), à **Hambourg** Dombhof, Möncke-pergstrasse 18), à **Limassol** (Chypre), à **Port-Bathy** (Samos) et à **Khar-toum** et à **Port-Soudan** (Soudan).

Balance au 18/31 Mars 1913

ACTIF

DISPONIBILITES :

Expècs en Caisse et dans les Banq.	11604636.73	Drs.
Dans les banques en Europe et traites sur l'Etranger	7715622.—	19320258.73
Portefeuille-Escomptes et Avances s/effets		17961760.58
AVANCES SUR GARANTIES :		
par titres	58054998.38	
» marchandises et autres garanties	68956273.73	
» premières hypothèques	9481135.41	136492427.52
Comptes courants débiteurs		19400996.33
Rentes, Fonds d'Etats Obligat.	17667429.48	
Port feuille-Titres et coupons	8958544.48	26625973.96
Participations financières		2539950.05
Immeubles		7544092.40
Mobilier, installations, coffres-forts etc.		1297228.94
	Dr.	231182088.51

PASSIF

Capital entièrement versé		6000000.—
Comptes de dépôts a vue Dr.	25807509.71	
» » a échéance »	46884533.07	
» » » de long. »	27106432.64	
Caisse d'épargne	14039116.73	113837592.15
Comptes courants créditeurs		24479959.48
Comptes à l'Etranger		27089363.—
Comptes provisoires et divers		5775173.88
	Dr.	231182088.51

Le Directeur Général

Z. C. MATSAS

L'Inspecteur Général

Ph. E. Economou